

अय्यूबया सफू म्हसीका

थ्व सफू च्वयातःगु विषय थौंकन्हय्या नितिं छगू मदय्कं मगागु व ल्वःगु विषय खः। धर्मीम्ह मनुखं छाया दुःख सिल? परमेश्वरं दयामाया जक यानादीगु, मखु ला? अयूनं अय्यूबं तसकं दुःख सिल। अय्यूबया सफू ब्वनाः झीसं फुक्क ज्याखँ व फुक्क फाक्क परमप्रभु परमेश्वरया अधीनय् दु धकाः बांलाक थुइके फइ। अले मनूत नं परमप्रभुया अधीनय् मच्चँसे हे मगाः।

अय्यूबयात छम्ह धर्मीम्ह मनूकथं म्हसिकातःगु दु। तर शैतानं थथे धाल, “परमेश्वरं अय्यूबयात न्ह्याबलें भिं यानादी धाःसा वं भिं जूगुलि परमेश्वरयात माया या हे याइ। वयात छुं मभिंगु जुल धाःसा अले वं परमेश्वरयात हेला याइ।” उकिं परमेश्वरं अय्यूबया जीवनय् दुःख हयेत शैतानयात अनुमति बियादिल। अय्यूबया काय्मह्यायपिं सित, वयागु सम्पत्ति नाश जुल, अले वयागु म्हय् थीथी ल्वचं कल। अय्यूबया स्वम्ह पासापिं वयाथाय् वनाः वलिसें जवाःसवाः यायेत कुतः यात।

पापीतय्त दण्ड अले धर्मीतय्त सुख दइ धयागु खँया विचाः न्हापांनिसें हे वयाच्चंगु खँ हे अय्यूबया पासापिन्सं वयात धाल। तर अय्यूबं थ्व खँ नालाकाये मफुत। दकलय् लिपतय् हे परमेश्वर थः हे प्रकट जुयाः अय्यूबया न्ह्यसःया लिसः बियादिल। थःम्हं तसकं दुःख सियाच्चंगु जूसां नं अय्यूबं थःगु भलसा परमेश्वरयाके तयेगु मत्वःतु।

धलः पौ

न्ह्याखँ १:१-२:१३

अय्यूब व वया पासापिं

१. अय्यूबं थःगु दुःख प्वंकूगु ३:१-२६
२. न्हापांगु खँल्हाबल्हा ४:१-१४:२२
३. निगागु खँल्हाबल्हा १५:१-२१:३४
४. स्वंगूगु खँल्हाबल्हा २२:१-२७:२३
५. बुद्धिया प्रशंसा २८:१-२८
६. अय्यूबया दकलय् लिपांगु खँ २९:१-३१:४०

एलीह्या भाषण ३२:१-३७:२४

परमप्रभुं नवानादीगु खँ ३८:१-४२:६
लिखँ ४२:७-१७

अय्यूब

अय्यूब व वया परिवार

1 ऊज देशय् अय्यूब नांयाम्ह छम्ह मनु दु। व छुं दोष मदुम्ह, स्वजाम्ह व परमेश्वरयागु भय काइम्ह मनु खः, अले व मभिंपाखें न्हाबलें तापाक्क हे च्वनीगु।

2 वया न्हयम्ह कायपि व स्वम्ह म्हायपि दु।

3 वयाके न्हयद्रुम्ह फै, स्वद्रुम्ह ऊँट, द्रुछिम्ह सा द्रुहं व न्यासःम्ह गधा दु। वया यक्व दासदासीत नं दु। पुर्बयापि* मनूत मध्ये व दकलय् तःमिम्ह खः।

4 अय्यूबया कायपिन्सं पालंपाः थथःगु छैय् भवय् न्याय्कीगु। अले भवय् नयेत थः स्वम्ह तताकेहेंपिन्त सःतिगु।

5 भवय्या कन्हय् खुन्हु अय्यूब सुथ न्हापां दनाः इमिगु ल्याःकथं होमबलि छाइगु। थुकथं वं थःकाय् म्हायपिन्त च्वख याइगु, छायाःसा वं थथे मतिइ तइगु, “जिमि काय् म्हायपिन्सं पाप याःगु जुइफु अले मनं मनं परमेश्वरयात सराः ब्यूगु जुइफु।” अय्यूबं न्हाबलें थथे याइगु।

शैतानं अय्यूबयात जाँचय् याःगु

6 छन्हु स्वर्गयापि दूतत परमप्रभुया न्ह्यःने दं वःबलय् शैतान नं इपिलिसें वल।

7 परमप्रभुं वयात न्यनादिल, “छु गनं वयागु?”

वं धाल, “पृथ्वीइ थुखे उखे चाःहिलाः वयागु।”

8 परमप्रभुं शैतानयात न्यनादिल, “छु छं जिम्ह दास अय्यूबयात खना ला? छायाःसा पृथ्वीइ व थें जाःम्ह दोष मदुम्ह, स्वजाम्ह, परमेश्वरया भय काइम्ह व मभिंगु ज्यापाखें तापाक्क च्वनीम्ह मनु मेपिं सुं मदु।”

9 शैतानं लिसः बिल, “छु अय्यूबं परमेश्वरया भय अथें काःगु खः ला?”

10 छु छिं वयात, वया छैयापिन्त व वयाके दुगु फुक्कयात बार तयाः रक्षा यानादियागु मदु ला? छिं वयागु फुक्क ज्याय् आशिष बियादीगु दु, अले देशन्यंक वयागु धन-सम्पत्ति अप्वयावंगु दु।

* 1:3 १:३ पुर्बयापि थ्व यर्दन पुर्बया लाग्ना खः।

11 तर थःगु ल्हाः ताहाकः यानाः वयाके दुगु फुक्क धन-सम्पत्ति लाकाकयादिसँ सा, वं छितः छिगु ख्वाःया न्ह्यःने हे सराः बी।

12 अले परमप्रभुं शैतानयात धयादिल, “ज्यु वयाके दुगु फुक्क छंगु हे ल्हातय् दु। अय्यूबयागु म्हयात धाःसा थी मते।”

अले शैतान परमप्रभुया न्ह्यःनं पिहां वन।

अय्यूबया मस्त व सम्पत्ति नाश जूगु

13 छन्हु अय्यूबया काय्म्ह्याय्पि थः तःधिकःम्ह दाजुया छैय् भव्य नयाच्चंबल्य

14 छम्ह मनु थ्व खबर ज्वनाः अय्यूबयाथाय् ब्वाँय् वल, “जिमिसं द्रुहंतयत् सायेकाः बुँ पालाच्चवनाबल्य अले गधात लिक्क ज्वयाच्चंबल्य

15 शबीयापि मनूतय्सं च्यःतयत् हमला यानाः स्यानाबिल। अले उपि पशुत यंकल। जि याकःचा जक छितः खबर बीत बचय् जुल।”

16 वं थथे धयाच्चंबल्य हे मेम्ह च्यः वयाः थथे धाल, “फैत व फैजवाःत परमेश्वरया मि आकाशं कुतुं वयाः सित। जि याकःचा जक छितः खबर बीत बचय् जुल।”

17 वं अथे धयाच्चंबल्य हे मेम्ह छम्ह मनु वयाः धाल, “स्वपुचः कल्दीत वयाः जिमित हमला यात, अले ऊँत लुतय् यानाः यंकल। इमिसं च्यःतयत् तरवारं स्यात, जि याकःचा जक छितः खबर बीत बचय् जुल।”

18 वं अथे धयाच्चंबल्य हे छम्ह मनु अन थ्यंकः वल। वं धाल, “छिकपिनि काय्म्ह्याय्पि थः तःधिकःम्ह दाजुया छैय् भव्य नयाच्चंबल्य लाक हे

19 मस्भूमिं तसकं वाफय् वयाः छैयात थुनाबिल, छिकपिनि काय्म्ह्याय्पि सकलें सित। जि याकःचा जक छितः खबर बीत बचय् जुल।”

20 व फुक्क खँ न्यनाः अय्यूब दन, अले थःगु लं खुत। वं थःगु सँ खात अले बँय् भवसुलाः आराधना यानाः

21 थथे धाल,

“जि जिमि मांया प्वाथं हे नांगां वया,
अले जि नांगां हे वने।

परमप्रभुं बियादिल अले परमप्रभुं हे यंकादिल।

परमप्रभुयागु नां तःधनेमा।”

22 थ्व फुक्क खँय् अय्यूबं परमेश्वरयात पाः यानाः पाप मयाः।

2

शैतानं निक्वः खुसी अय्यूबयात जाँचय् याःगु

1 हानं छन्हू, स्वर्गदूतत परमप्रभुया न्ह्यःने दं वःबलय् शैतान नं इपिनापं परमप्रभुया न्ह्यःने दं वल।

2 अले परमप्रभुं शैतानयात न्यनादिल, “छ गनं वयागु?”

शैतानं परमप्रभुयात लिसः बिल, “पृथ्वीइ थुखे उखे चाःहिलाः वयागु।”

3 अले परमप्रभुं शैतानयात धयादिल, “छु छं जिम्ह दास अय्यूबयात खना ला? व थें ज्याःम्ह परमेश्वरयागु भय काइम्ह, मभिंगु ज्यापाखें अलग च्वनीम्ह, छुं दोष मदुम्ह व स्वजाम्ह मनू पृथ्वीइ मेपिं सुं मदु। अर्थे छं जितः वयात नाश यायेत उस्के यात। तर अय्यूब आः तक नं विश्वास याये बहःम्ह जुयाच्चंगु दु।”

4 शैतानं परमप्रभुयात लिसः बिल, “छेंगूया पलेसा छेंगु।” “थःगु ज्यान बचय् यायेत मनूतय्सं थःके दुगु फुक्क मबी ला?

5 थःगु ल्हाः ताहाः यानाः वयागु म्हय् घाःपाः यानादिसँ सा, वं छिगु न्ह्यःने हे छितः सराः बी।”

6 अले परमप्रभुं शैतानयात धयादिल, “का सा, अथे जूसा व छंगु ल्हातय् दु। तर वयागु ज्यान धाःसा त्वःताः ब्यु।”

7 अले शैतान परमप्रभुया न्ह्यःनं वनाछवत। शैतानं अय्यूबयागु म्हय् तुति पालिनिसें छेनय् तक हे स्याइगु कै पिकयाबिल।

8 चासुवयत् छक् चायागु तज्याःगु थलया कुचा कयाः अय्यूब नउलय् च्वन।

9 वया कलातं वयात धाल, “छु छि अज्ज नं न्हापा थें विश्वास याये बहःम्ह जुया हे च्वनेगु ला? परमेश्वरयात सराः बियादिसँ अले सिनादिसँ।”

10 अय्यूबं लिसः बिल, “छं मूर्खम्ह मिसां थें खँ ल्हाइगु। परमेश्वरपाखें झीसं सुख कायेगु अले दुःख धाःसा मकायेगु ला?” थव फुक्क जूसां अय्यूबं छुं पाप मयाः।

अय्यूबं परमेश्वरयागु विरोधय् छसः नं नमवाः।

अय्यूबया पासापि वःगु

11 अय्यूबयात आपत जूगु खँ वया स्वम्ह पासापि एलीपज तेमानी, बिल्दद शुही व सोपर नमातीं न्यन। अले इपिं थथःगु छैनं पिहां वयाः छथाय् मुनाः वयात सान्त्वना बीत वयाथाय् वल।

12 इमिसं वयात तापाक्कं हे खन, तर इमिसं वयात म्हसीके थाकुल। इपि ह्यैयह्यैय ख्वल, अले थःगु लं खुनाः थःगु छेनय् धू हल।

13 इपि न्हयन्हु तक चान्हे बैय् वनापं हे फ्यतुनाच्चन। अय्यूबयात सुनानं छसः नं मधाः, छायाःसा इमिसं अय्यूबं गुलि दुःख स्यूगु खः व खन।

3

अय्यूबं थःगु दुःख प्वंकूगु

1 उकिया लिपा अय्यूबं थःगु म्हतु चाय्काः थः बूगु दियात सराः बिल।

2 वं धाल,

3 “धिककार दु, जि बूगु दियात।

अले ‘जि प्वाथय् दुगु’ धाःगु चायात नं धिककार दु।

4 व दिं खिउँया वनेमा,

स्वर्ग्याम्ह परमेश्वरं उकियात वास्ता मयायेमा,

उखुन्हु जः मथीमा।

5 उगु दियात तसकं खिउँगु व मृत्युया किचलं त्वपुइमा।

सुपाचं उगु दियात त्वपुइमा।

अन निभाः मत्वयेमा।

6 उगु चायात तसकं खिउँगुलि नुनाछ्वयेमा।

दैया दितनापं वयागु ल्याः मखायेमा।

छुं नं लाय् व दुमथ्यायेमा।

7 व चान्हय् सुं नं मचा मबुइमा,

अले व चान्हय् छुं नं लसताया सः ताये मदयेमा।

8 दितयत सराः बीपिन्सं

अले लिब्यातन्यात थनेत तयार जूपिन्सं

उगु दियात सराः बीमा,

9 उगु चान्हय्या सुथया नगु जः मबीमा।

उगु चान्हय् जः वं म्वाःम्वाकं पियाच्चने मालेमा।

उगु चां सुथया न्हापांगु जःयात गुबलें मखनेमा।

10 छायाःसा उगु चां जिमि मांया गर्भयात तिनामब्यु,

न संकटयात जिगु मिखां सुचुकल।

11 जि बुइवं छाया खतम मजुल?

- प्वाथं पिहां वयेसातकं जि छाया मसित?
- 12 जितः नालेत पुलित
व जितः त्वकेत दुस्वः छाया दुगु?"
- 13 जि उबलय हे सीगु जूसा
जितः आराम दइगु।
- 14 जि पृथ्वीयापि जुजुपि व शासकतनापं दइगु,
गुपिन्सं थःगु लागि नाश जुइ धुंकूगु थायत दयकल।
- 15 वा लुँ हे लुँ दुपि राजकुमारतनापं दइगु,
गुपिन्सं थःगु छेत वहलं जायकल।
- 16 वा ई मत्यवं बूमह मचा थें जितः थुनिगु जुइगु।
न्हिनयसिया जः गुबलें मखंमह ह्याँउमचा थें।
- 17 चिहानय दुष्टतयसं हाकनं दुःख बी मखु,
अन त्यानुचाःपिन्त आराम दइ।
- 18 अन कैदीतयत नं शान्ति दइ।
अन दासतयत ज्या ब्वइपिनिगु सः ताये दइ मखु।
- 19 अन चिधंपि व तःधंपि दु,
अन दासत थः मालिकपाखें मुक्त जूगु दइ।
- 20 “परमेश्वरं दुःखीतयत जः व नुगः क्वतुपिन्त
जीवन छाया बियादीगु?
- 21 इमिसं ला मृत्यु पियाच्चनीगु, तर मृत्यु वइ मखु,
इमिसं बैय ल्हाकातःगु धनयात स्वयाः अप्वः उकियात माली।
- 22 इपि चिहानय थ्यनाः तसकं लयताइ
अले खुसी जुइ।
- 23 गुम्ह मनूया लै सुचुकातःगु दु,
अले परमेश्वरं प्यखेरं घेरय यानातःगु दु,
वयात छाया जीवन बीगु?
- 24 छायाधाःसा जिगु निंति नयेगु नसाया पलेसा झसुकाः वइगु।
जिगु बिलाप लःया धाःथें पिहां वयाच्चनीगु।
- 25 जि छु खनाः ग्याः व हे जिके वइगु।
जि गुगु खँ खनाः ग्याः व हे जिके वइगु।
- 26 जिगु मनय न शान्ति दु, न जिगु निंति आराम दु,

तर हलचल जक दु।”

4

अय्यूबयात एलीपजं ब्वःब्यूगु

- 1 अले एलीपज तेमानी लिसः बिल,
- 2 “सुनानं छिलिसें न्ववायेगु आँट यात धाःसा छि तंचायादी ला?
तर न्वमवासें सु च्वने फइ?
- 3 बिचाः यानादिसैं, छिं गय् यानाः यक्व मनूतय्त शिक्षा बियादिया,
अले बमलाःपिं मनूतय्त छिं गय् यानाः बल बियादिया।
- 4 धेधेचूपिन्त छिगु वचनं तिबः बिल।
छिं कमजोर पुलियात बल बियादिल।
- 5 तर आः संकट छिके वल, छिं नुगः क्वतुंकादीगु दु।
वं छितः थिल, अले छि ग्यात।
- 6 छिं परमेश्वरयात आराधना याःगु हे छिगु निति भरोसा
व छिगु छुं दोष मदुगु जीवन छिगु निति आशा जुइमाःगु मखु ला?
- 7 “बिचाः ला यानादिसैं। छुं दोष मदुम्ह सुं मनू गुबलें नाश जूगु दु?
स्वजाम्ह मनुखं दुःख स्यूगु छिं गनं खनागु दु?
- 8 जिं खनागु दु, अधर्म जोतय् याइपिन्सं
अले विपति हलिपिन्सं व हे लइ।
- 9 इपिं परमेश्वरया सासलं नाश जुइ
अले वयकःया तमं भस्म जुयावनी।
- 10 सिंहत गर्जय् जूसां अले तं पिकया सः पिकाःसां
परमेश्वरं ल्याय्म्हपिं सिंहतयगु वा त्वःथुलादी।
- 11 नयेत शिकार मदयाः सिंहत मदयावनी,
अले मिसाम्ह सिंहया मस्त छ्यालब्याल जुइ।
- 12 “छता खँ खुसुक्क जिगु न्हाय्पनय् वल।
उकिया खुसखुस खँ ल्हाःगु जिगु न्हाय्पनं ताल।
- 13 चान्हय्सियागु चितासू मब्यूगु म्हगसय्
मनूत स्याक्क न्ह्यः वय्काच्चवंबलय्,

- 14 जि ग्याना: थुरथुर खात,
जिगु क्वँयतयत् संकल।
- 15 छगू आत्मा जिगु न्ह्यःनं वन,
अले जिगु म्हयागु सँ तक तिस्वात।
- 16 व दित,
तर व छु खः जिं म्हसीके मफुत,
जिगु मिखाया न्ह्यःने छगू आकार दन।
अन छुं सः मदु, अले जिं छगू सः ताल,
- 17 छु सीमानिम्ह मनू परमेश्वर स्वयाः धर्मी जुइ फइ ला?
सुं मनू थःत सृष्टि याःम्ह स्वयाः शुद्ध जुइ फइ ला?
- 18 परमेश्वरं थः सेवकतयत् हे पत्याः याना मदिल धाःसा,
अले स्वर्गादूततयत् वृंकुगुया दोष बियादिल धाःसा,
- 19 चायागु छँय् च्वंपिन्के छाया झन अप्वः दोष लुइकामदी?
इमिगु लिधंसा ला धू हे खः,
गुगु लापाचा थें काच्याक कुच्युक याये फइ।
- 20 इमित सुथंनिसें बहनी तक नाश याइ।
सुनानं मसीकं इपि न्ह्याबलेंया लागिं नाश जुइ।
- 21 छु इमिगु पालया खिपः च्वय् साःगु मदु ला?
थुकथं इपि बुद्धि मदय्कं हे सी।”

5

- 1 “अय् अय्यूब, सःतादिसँ सा, छितः लिसः बीम्ह सुं दु ला?
स्वर्गादूत मध्ये छि सुपाखे फहिलादीगु?
- 2 धात्थें तमं मूर्खयात स्याइ,
अले दाहं छुं मस्यूपिन्त स्याइ।
- 3 मूर्ख हा काःगु जिं खनागु दु,
तर वयागु छँयात आकाझाकां सराः लात।
- 4 वया मस्त गुबलें सुरक्षित जुइ मखु।
अदालतय् इमित क्वत्यकेबीगु।
अदालतय् इमित बचय् याइपिं सुं मदुगु जिं खना।

- 5 वं लःगु बाली नये मखंप्पिंसं नइ।
 कंया दथुइ बुयावःगु नं मुनाः यंकी।
 प्याःचाःपिंसं वयागु धन सम्पतिया लोभ याइगु।
- 6 छायाधाःसा चां विपत्ति दयावइ मखु,
 न जमिनं दुःख बुयावइ।
- 7 मिया कुचा च्वय् ब्वया वंगु थें,
 मनू नं दुःख सीत हे बुइ।
- 8 जि जूगु जूसा, जिं जिगु बिन्ति परमेश्वरयात हे छायेगु जुइगु,
 अले जिगु मुद्ग वय्कःया न्ह्यःने हे तयेगु जुइगु।
- 9 वय्कलं ततःधंगु व थुइके मफइगु,
 अल्याख अजू चाइपुगु ज्या यानादी।
- 10 वय्कलं पृथ्वीइ वा वय्कादी,
 अले बुँइ बुँइ लः छवयाहयादी।
- 11 वय्कलं क्वमिलुतय्त तःधंकादी,
 अले दुःखं च्वंपिन्ति सुरक्षित थासय् थकयादी।
- 12 धूर्ततयगु ग्वसाःयात वय्कलं स्यंकादी,
 अले इपि ताःलाइ मखु।
- 13 वय्कलं बुद्धिमानतय्त इमिगु हे चलाखिइ ज्वनादी,
 अले धूर्ततयगु योजनायात स्यंकादी।☆
- 14 इमिके न्हिनय् हे खिउँगु वइ,
 न्हिनय् हे इपि चान्हय् थें पचिपचि याना जुइ।
- 15 तर वय्कलं मगाःमचाःपिन्त बल्लाःपिनिगु म्हूतुया तरवारपाखें
 अले गरीबतय्त शक्ति दुपिनिगु ल्हातं बचय् यानादी।
- 16 उकिं गरीबतयगु आशा दइ,
 अले अन्यायं थःगु म्हूतुप्वाः ति।
- 17 व मनू धन्यम्ह खः,
 गुम्हसित परमेश्वरं न्वानादी।
 उकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं
 ब्वःबियादीबलय् तंचाये मते।
- 18 छायाधाःसा वय्कलं घाःपाः यानादी,

- तर वय्कलं पट्टी चिनादी,
 वय्कलं घाःपाः यानादी,
 तर वय्कःया ल्हातं लाय्का नं दी।
- 19 खुगू विपत्तित* पाखें वय्कलं छन्त बचय् यानादी।
 न्हय्कःखुसीया विपत्तिं नं छंगु छुं स्यनी मखु।
- 20 अनिकालया इलय् वय्कलं छन्त सीगुपाखें बचय् यानादी।
 वय्कलं छन्त लडाईलय् तरवारपाखें बचय् यानादी।
- 21 छ निन्दायागु कोर्पाखें बचय् जुयाच्चनी,
 विनाश वइबलय् छ ग्यायेमाली मखु।
- 22 विनाश व अनिकालया इलय् छ न्हिली,
 अले गुँपशुत खनाः छ ग्यायेमाली मखु।
- 23 छ बुँयागु ल्वहंतनापं बाचा ची,
 गुँपशुत छनापं मिलय् जुयाच्चनी।
- 24 छंगु पाल सुरक्षित दु धकाः छं सी,
 छं थःगु सम्पत्ति बांलाक स्वइबलय् छुं नं तंगु दइ मखु।
- 25 छं यक्व मस्त दइ,
 छिमि सन्तान घाँय् थें यक्व दइ।
- 26 ई वइबलय् गथे खलाय् बाली वइ
 अथे हे पूरा आयु म्वानाः छ चिहानय् थ्यनी।
- 27 स्व, जिमिसं थ्व फुक्क जाँचय् यानागु दु।
 थ्व धातथेंगु खः। उकिं थ्व न्यनादिसँ अले थःके लागू यानादिसँ।”

6

अय्यूबं एलीपजयात लिसः ब्यूगु

- 1 अले अय्यूबं लिसः बिल,
 2 “जिगु मनयागु दुःख ताल्जुइ लने फःसा,
 अले जिगु फुक्क विपत्ति ताल्जुइ तये फःसा
 3 थ्व समुद्रया फि स्वयाः इयातुइगु,
 उकिं जिगु छाःगु वचनय् अजू चायादी मते।

* 5:19 ५:१९ खुगू विपत्तित परमेश्वरं तःक हे विपत्तिपाखें छन्त बचय् यानादी

- 4 छायाधाःसा दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु वाण जिगु दुने दु।
जिगु आत्मां उमिगु बिख त्वनीगु,
परमेश्वरयागु आतंक जिगु विरोधय् इवःलिक दनाच्चंगु दु।
- 5 छु गुँग्धा घाँय् दइबलय् हाली ला?
अथवा छवालि दइबलय् दूहं हाली ला?
- 6 छुं सवाः मदुगु नसा चि मदय्क नइ ला?
छु खँय्यागु तुयुगु भागय् छुं सवाः दइ ला?
- 7 जितः नये मास्ति वःसां जितः व थी तक नं मयः,
थज्याःगु नसां जितः बिरामी याइ।
- 8 हाय, जिं परमेश्वरयात बिन्ति यानागु खँ दुगु जूसा ला ज्यूगु नि।
जिं आशा यानागु खँ परमेश्वरं पूरा यानादीगु जूसा ला ज्यूगु नि।
- 9 परमेश्वरं जितः चुंचुं याये मास्ति वय्कादीसा ला ज्यूगु नि।
वय्कलं थःगु ल्हाः ल्हनाः जितः खतम याःगु जूसा ला ज्यूगु नि।
- 10 अथे जूगु जूसा जितः ला याउँसे च्वनीगु।
सास्ती ज़बलय् नं जि लय्तायाः तिन्हयेगु,
छायाधाःसा पवित्रम्हय्सिगु वचनयात जिं अस्वीकार यानागु मदु।
- 11 सहः यायेत जिके छु हे बल दु धकाः?
म्वानाच्चनेत जिके छु हे आशा दु धकाः?
- 12 छु जिगु बल ल्वहंयागु थें च्वं ला?
अथवा जिगु म्ह कँय्यागु खः ला?
- 13 छु जिके थःत ग्वाहालि यायेगु बल दु ला?
छु बुद्धि जिपाखें तापानावंगु मदु ला?
- 14 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरया भय त्वःतूसां
नुगः क्वतुंम्ह मनूयात पासापिनिगु माया दयेमाःगु खः।
- 15 जिमि किजापि बर्खाबलय्यागु खुसिचात थें
भर काये मज्युपिं जुल।
न्ह्याना वनीगु खुसिचा थें।
- 16 गुबलें गुबलें बरफ नायाः वंगु थें
अथवा च्वापु नायाः खुसिबाः वःगु थें।
- 17 ताःन्वइबलय् खुसिचात तनावनी।

- छाःगु निभाः लाइबलय् उपि थःगु थासं मदयावनी।
- 18 बन्जाःतयगु पुचः थःगु लँ त्वःताः छखेपाखे वनी,
इपि मरुभूमिइ वनी, अन त्वनेत छुं दइ मखु, उकिं इपि सी।
- 19 मेथाय् वनाच्चपि तेमायापि बन्जाःतयगु पुचलं लः मालि।
शेबायापि लँजुवाःतयसं लः लुइ धकाः आशा यानाः लः मालि।
- 20 इपि मछाल छायाधाःसा इपि लः दइ धकाः लुक्क जूगु खः।
अन निराश जुइत जक इपि अन थ्यनी।
- 21 धात्थें छिकपि नं आः ग्वाहालि मदुगु उपि खुसिचा थें हे जुइ धुंकल,
छिकपिन्सं ग्यानापुगु छुं खनादिल अले ग्यात।
- 22 जितः छुं ब्यु अथवा थःगु सम्पतिं
जितः त्वःतकेत ध्यबा पुलाब्यु धकाः जिं धयागु दु ला?
- 23 अथवा जितः शत्रुतयगु ल्हातं बचय् यानादिसँ,
दया मदुपिनिगु ल्हातं जितः त्वःतकादिसँ धकाः जिं गुबलें धयागु दु ला?
- 24 जितः थुइकादिसँ अले जि सुम्क च्वने,
जिं गन ट्रंकल, जितः धयादिसँ।
- 25 खःगु वचन गुलि स्याःचाइगु जुइ,
तर छिगु जवाःसवालं छु फाइदा जुल?
- 26 छु छिकपिन्त जिगु खँयात भिके मास्ति वः ला?
नुगः क्वतुंम्ह मन्या वचनयात फय् थें तायकादीया ला?
- 27 छिकपिन्सं ला मांभौ मदुपिनिगु लागि चिष्टा तयादी,
थः पासापिन्त तकं हिलादी।
- 28 तर आः जितः दया यानादिसँ अले फहिला जिपाखे स्वयादिसँ।
छु जि छिकपिनि न्ह्यःने मखुगु खँ ल्हाइम्ह थें च्वं ला?
- 29 नरम जुयादिसँ, जितः मेगु अन्याय यानादी मते,
हाकनं बिचाः यानादिसँ,
छायाधाःसा जिं छुं बांमलाःगु ज्या यानागु मदु।
- 30 जिं मखुगु खँ ल्हानाच्चंगु धकाः च्वना ला?
खःगु खँ व मखुगु खँया दथुइ छु पाः व जिं छुतय् याये मफु ला?"

7

- 1 “पृथ्वीइ मनुखं तसकं थाकुक ज्या याये म्वा ला?

- वयागु दित ज्यालाय् ज्या याइपिं मनूतयगु थें मच्चं ला?
- 2 बहनिया सिचुगु किचः मालीम्ह दासं थें
अथवा थःगु ज्यालाया निति आयबुइक पिचाच्चनीम्ह च्यः थें।
- 3 अथे हे लाला पतिकं जि सिति वंक म्वानाच्चना,
अले चच्छि चच्छिं जितः दुःखकष्ट जक जूगु दु।
- 4 जि घनेत ग्वतुलेबलय् जिं बिचाः यायेगु, 'जि गुबलय् दनेगु?'
तर चा ताहाकः जुयावनी, अले जि सुथय् तक उखेंथुखें फपुलाच्चनेगु।
- 5 जिगु म्ह कि हे कि व घाःपुइं जाःगु दु,
अले जिगु छेंगू तज्यानाः न्हि पिहांवयाच्चंगु दु।
- 6 कापः थाइम्हय्सिगु थूचा स्वयाः याकनं जिगु दित ब्वांय् वनाच्चंगु दु,
जिगु दित आशा मदयक नाश जुइ।
- 7 हे परमेश्वर, जिगु जीवन ला फय्यागु छम्ह सासः जक खः धकाः ताय्कादिसँ।
जिं हाकनं भिंगु दि खनी मखुत।
- 8 आः जितः खंगु छिगु मिखां हाकनं जितः गुबलें खनी मखुत,
छिं जितः मालादी, तर जि दइ मखु।
- 9 गथे सुपाँय् छ्यालब्याल जुइ अले खने मदयावनी,
अथे हे चिहानय् वनीपिं हाकनं गुबलें लिहां वइ मखु।
- 10 व हाकनं गुबलें छेंय् लिहां वइ मखु,
अले वयात म्हस्यूपिन्सं वयात ल्वःमंकी।
- 11 अथे जुयाः जि सुम्क च्वने मखु,
जि पीर दुगु मनं हाले,
जिगु तं दुगु प्राणं उजुर याये।
- 12 छु जि समुद्र खः ला? अथवा समुद्रयाम्ह ग्यानापुम्ह जन्तु खः ला?
छाय् छिं जितः स्वयेत पिवाः तयादियागु?
- 13 जिगु लासां जितः आराम बी,
जिगु खातां जिगु दुःखात कम यानाबी धकाः जिं बिचाः यायेबलय्
- 14 छिं जितः म्हगसय् ख्यानादी,
दर्शनतपाखें छिं जिगु सातु कयादी।
- 15 उकिं जितः थ्व थःगु शरीरय् च्वनाच्चनेगु स्वयाः
गःपः तिकाः सिनावनेगु हे यः।
- 16 जिं जिगु जीवनयात घृणा याना, जितः म्वाये हे मंमदये धुंकल।

- जितः त्वःतादिसँ, छायाःसा जिगु जीवनया छुं अर्थ मदु।
- 17 मनु छु हे खः धकाः छिं वयात यक्वः महत्व बीत?
मनु छु हे खः धकाः छिं वयागु वास्ता यायेत?
- 18 मनु छु हे खः धकाः सुथ पतिकं छिं वयात जाँचय् यानादीत
अथवा छकःपतिकं वयागु मन स्वयेत?
- 19 छु छिं पलख नं जितः स्वयेगु त्वःतादी मखु ला?
अथवा जितः याकःचा त्वःतादी मखु ला?
- 20 हे मनूतयूत रक्षा यानादीम्ह,
जिं पाप यानागु जूसां छिगु छु स्यन?
छिं छाया जितः ताकय यानादियागु?
छु जि छिगु नितीं भार जुयागु दु ला?
- 21 छिं छाया जिगु अपराध माफ यानामदियागु
अले जिगु पाप क्षमा यानामदियागु?
आः जि याकनं हे चिहानय् थ्यनी।
छिं जितः मालादीबलय् जि दइ हे मखु।”

8

- बिल्ददं अय्यूबयात ब्यगु न्हापांगु न्वचु
- 1 अले बिल्दद शहीनं थथे धाल,
2 “छिं गुबलय् तक थज्याःगु खँ ल्हानाच्चनादीगु?
छिगु वचनत तसकं वःगु फय् जक खः।
- 3 छु परमेश्वरं न्याययात स्यंकादी ला?
छु दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं धार्मिकतायात स्यंकादी ला?
- 4 छिकपिनि काय म्हायपिन्सं वयक्ःया विरोधय् पाप याःबलय् वयक्लं
इमित इमिगु हे पापया शिकार दय्कादिल।
- 5 तर आः छिं परमेश्वरयात मालादिल धाःसा
अले दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु दयाया नितीं बिन्ति यानादिल धाःसा,
- 6 छिं छुं दोष मदुम्ह व स्वजाम्ह खःसा
धातथें हे छिगु पंलिनाः वयक्ः दनादी।
वयक्लं छिगु छेंजःपिन्त हाकनं दय्कादी।
- 7 छिगु श्रुत्या अवस्था चिधंगु जूसां

लिपतय् छि तःधनी।

- 8 न्हापायापि पुस्तातयत् न्यनादिसँ,
अले इमि पुर्खातयगु अनुभवयात बिचाः यानादिसँ।
- 9 छायाःसा जिपि ला म्हिगः जक बूपि खः, अले जिमिसं छुं मस्यू।
पृथ्वीइ जिमिगु जीवन ला किचः थें जक खः।
- 10 छु इमिसं छितः मस्यनी ला वा मधाइ ला?
अले इमिगु नुगःया ज्ञानया खँ पिमकाइ ला?
- 11 छु लः मदुगु थासय् तिकथि थाहां वइ ला?
छु पंमा लः मदयक ह्वासाह्वासा थाहां वइ ला?
- 12 थाहां वयाच्चंबलय् पाले मज्यबलय् हे
उपि घाँय् स्वयाः याकनं हे सुकूगनावनी।
- 13 परमेश्वरयात ल्वःमंकीपिनिगु अवस्था नं अथे हे जुइ।
परमेश्वरयात मानय् मयाइपिनिगु आशा नं थथे हे नाश जुइ।
- 14 इमिगु विश्वास चिपुगु का थें जुइ,
इमिगु भलसा माकःचिया जाः थें जुइ।
- 15 इपि थःगु जालय् लिधनी, तर जाः चःबुइ।
इमिसं उकियात बल्लाक ज्वनातःसां व दयाच्चनी मखु।
- 16 निभाः व लः यक्व काये खनाः थाहां वःगु मा थें इपि जुइ।
उकिया चुलित क्यबय् न्यनावनी।
- 17 उकिया हां ल्वहंयागु द्रंयात हिनी,
अले ल्वहंया दथुइ थाय् माली।
- 18 तर सुनानं उकियात थःगु थासं लेहेंथनी,
अले उगु थासं वयात त्वःताबियाः थथे धाइ, ‘जिं छन्त गुबलें खनागु मदु’।
- 19 अथे हे इमिगु जीवन गनाः सुकूचिनी।
अले मेमेगु मा जमिनं बुयावइ।
- 20 धात्थें छुं दोष मदुम्ह मनूयात परमेश्वरं गुबलें त्वःतादी मखु,
न वयकलं मभिंगु ज्या याइपिनिगु ल्हाःयात बल्लाकादी।
- 21 अयनं वयकलं न्हिउगु सलं छिगु म्हुतु
व लसताया सलं छिगु म्हुतसि जायकादी।
- 22 छिकपिनि शत्रुत लज्या चाये माली,
अले दुष्टतयगु पाल मदयावनी।”

9

अय्यूबं परमेश्वरलिसें थःगु मुद्गाया बारे च्यूताः काःगु

- 1 अय्यूबं लिसः बिल,
- 2 “धात्थे, छं धाःगु खँ जिं स्यू,
तर परमेश्वरया न्ह्यःने सुं मनू गय् यानाः धर्मी जुइ फइ?
- 3 सुं मनूखं परमेश्वरलिसें जवाःसवाः याये मास्ति वय्कल धाःसा,
वं द्रुःछिगु न्ह्यसलय् छगू न्ह्यसःया नं लिसः बी फइ मखु।
- 4 वय्कः ज्ञान दुम्ह खः। वय्कः बल दुम्ह खः।
वय्कःया विरोधय् जिद्दी यानाः सु बचय् जुइ फत?
- 5 सुयातं सुचं मब्यूसें वय्कलं पर्वततय्त मेथाय् सारय् यानादी,
तंम्वय् इमित फातापुइकादी।
- 6 वय्कलं पृथ्वीयात उकिया थासं संकादी।
उकिया थांत थुरथुर खाइ।
- 7 वय्कःया आज्ञां सूर्यं नं जः बी मखु।
नगुतयगु जःयात दिकाबी।
- 8 वय्कलं याकःचां हे आकाशयात चकंकादिल।
वय्कः हे समुद्रया लबुया च्वय् न्यासि झायादी।
- 9 वय्कलं सप्तर्षि*, मृगशिरा† व किरकिटी नगुत
व दच्छिनया नगुत दय्कादिल।
- 10 वय्कलं थुइके मफइगु ततःधंगु ज्या
व अल्याख अजू चाइपुगु ज्या यानादी।
- 11 वय्कः जिगु न्ह्यःनं वंसां जिं वयात खंके फइ मखु।
वय्कः थःगु लैय् झायादीबलय् जिं सीके हे फइ मखु।
- 12 वय्कलं लाकाकयादिल धाःसा सुनां वय्कःयात पने फइ?
‘छि छु यानादियागु’ धकाः, सुनां वय्कःयात न्यने फइ?
- 13 परमेश्वरं थःगु तं क्वलाकादी मखु,
राहाबया‡ ग्वाहालिमितयसं वय्कःया न्ह्यःने छ्यं क्वछुकी।
- 14 थथे खःसा झन जि गय् यानाः वय्कःलिसें ल्वाये फइ,

* 9:9 १:१ सप्तर्षि आकाशया उत्तरय् च्वंगु नगु पुचः खः। † 9:9 १:१ मृगशिरा व किरकिटी आकाशया दथुइच्वंगु नगु पुचः खः। ‡ 9:13 १:१३ राहाब ग्यानपुसे च्वंम्ह जलजन्तु

- अथवा वय्कःलिसैं जवाःसवाः यायेत जिं गय् यानाः खँवःत लुइके फइ?
- 15 जि छुं दोष मदुम्ह जूसां लिसः हे बी मफु,
जितः दोषी ठहरय् यानादीम्हलिसैं जिं दयाया निति बिन्ति जक याये फु।
- 16 वय्कःयात जिं सःतेबलय् वय्कः झाःसां
वय्कलं जिगु खँ न्यनादी धकाः जिं पत्याः याये मफु।
- 17 वय्कलं जितः वाफय् छवयाहयाः त्यलादी।
छुं कारण मदय्क जिगु घाःयात तःधंकाबी।
- 18 जितः हाकनं सासः ल्हाके नं बी मखु।
वय्कलं जिगु जीवन हे म्हाइपुका ब्यूगु दु।
- 19 थ्व बलयागु खँ खःसा वय्कः बल्लाःम्ह खः।
थ्व इन्साफया खँ खःसा वय्कःयात सुनां सःते फइ?
- 20 जि छुं दोष मदुम्ह खःसां जिगु हे म्हुतुं जितः दोषी ठहरय् याइ।
जि अपराधी मखुसां थ्वं जितः दोषी खः धकाः धाइ।
- 21 खःला जि दोष मदुम्ह खः,
अयनं जिं थःगु निति छुं वास्ता मयाना।
जिं थःगु जीवनयात मयय्का।
- 22 स्वजाम्ह व दुष्टम्ह, परमेश्वरया लागिं थ्व फुक्क उत्थें खः, उकिं जिं धाये,
‘स्वजाम्ह व दुष्टम्ह निम्हयसित नाश यानादी।’
- 23 मनूत आकाझाकां महामारीं सीबलय्
वय्कः स्वजाम्हयसिगु दुःख खनाः न्हिलादी।
- 24 फुक्क पृथ्वी दुष्टतय्गु ल्हातय् बियादीबलय्
वय्कलं फुक्क न्यायकर्तातय्गु मिखा त्वपुयादी।
थथे यानादीम्ह वय्कः मखुसा सु खः?
- 25 जिगु आयु ब्वांयवनीम्ह मनू स्वयाः तसकं ब्वांयवनीगु।
लसताया छपलु मदय्क व ब्वयावनाच्चंगु दु।
- 26 तिकथियागु नांचा थें व याकनं न्ह्यानावनी,
इमां थः शिकारयात स्वात्त क्वहां वनाः झ्मत्तय् याःगु थें।
- 27 जि न्हिलाः थःगु दुःख ल्वमंकेगु कुतः याःसां तबि
‘जि भोगय् यानागु दुःखकष्ट झल झल लुमनावइ।
जिं स्यू परमेश्वरं जितः दोषी ठहरय् यानादी मखु।’

- 28 जिं भ्वगय् याये मालिगु फुक्क दुःख खनाः जि गयाः।
छिं जितः निर्दोष ठहरय् यानादी मखु धकाः जिं स्यू।
- 29 जितः दोषी ठहरय् यानादी हे धुंकल धाःसा
जिं छाया सितिकं तसकं थाक्क ज्या यायेगु?
- 30 जि साबुनं म्वःल्हसां
अथवा सोडां थःगु ल्हाः सफा यानाः सिल धाःसां
- 31 छिं जितः ध्याचलय् वान्छवयादी।
जिगु वसतं नं जितः मययकी।
- 32 वय्कःनापं जवाःसवाः यायेत
अले अदालतय् थवंथः मुद्दा म्हितेत वय्कः जि थें जाःम्ह मनू मखु।
- 33 जिमिगु दथुइ च्वनाः खँल्हानाबीम्ह सुं दुगु जूसा,
जिपिं निम्हय्सिके थःगु ल्हाः तइम्ह सुं दुगु जूसा,
- 34 सुनानं जिपाखें परमेश्वरया कथि चीकाबीफुगु जूसा,
वय्कःया भय आकाझाकां जिके मवइगु।
- 35 अले जि मग्यासैं वय्कःनापं न्ववाये फइगु,
तर आःयागु थ्व अवस्थाय् जिं मफु।”

10

अय्यबं परमेश्वरयात पाः याःगु

- 1 “जितः थःगु जीवन हे घच्चाये धुंकल।
उकिं जिं थःगु दुःख पना मतसैं प्वंके,
जिं थःगु नुगःयागु पीर कने।
- 2 जिं थः परमेश्वरयात धाये, जितः दोषी ठहरय् यानादी मते,
तर जिगु छु दोष दु, जितः धयादिसैं।
- 3 छि जितः अत्याचार यायेत लय्तायादी ला?
छु छि थःगु फुक्क ल्हाःया ज्या, जितः हेला यानाः लय्तायादी ला?
दुष्टतयगु योजनाय् धाःसा छि न्हिलादी।
- 4 छु छिगु मिखा नं मनूयागु मिखा थें खः ला?
छु सीमानिम्ह मनुखं खं थें छिं नं खं ला?
- 5 छु छिगु दि सीमानिम्हय्सिगु दिं थें च्वं ला?

- छिगु दँ मनूयागु दँ थें च्वं ला?
- 6 छिं जिके दोष मालादी
अले जिगु पाप वानुवाला: स्वयादी,
- 7 खःला जि छुं दोष मदुम्ह खः,
अले छिगु ल्हातं सुनानं जितः बचय् याये फइ मखु धका: छिं स्यू।
- 8 छिगु हे ल्हातं जिगु आकार दयकल अले जितः सृष्टि यानादिल।
आ: व हे ल्हातं जितः नाश यानादी ला?
- 9 छिं जितः चायात थें आकार बियादीगु खँ लुमंकादिसँ।
छिं जितः हाकनं धुलय् ल्वाकछ्यानादीगु ला?
- 10 छु छिं जितः दुरु थें प्वंकादियागु मखु ला?
धौ थें जितः धीचिंकादियागु मखु ला?
- 11 हाकनं छिं जितः ला व छेंगू फिकादियागु मखु ला?
अले क्वँय व हिनुलि थाना: जितः दय्कादियागु मखु ला?
- 12 छिं जितः जीवन बियादिल, छिं जितः सदां दयाच्चनीगु दया यानादिल।
अले छिं स्वयाच्चनादीगुलि हे जिगु आत्मा बचय् जुयाच्चंगु दु।
- 13 तर छिं सुनां मसीक जितः नाश यायेगु उपाय यानाच्चंगु दु धका: जिं स्यू,
थ्व छिगु मनय् दु धका: जिं स्यू,
- 14 जिं पाप यानागु जूसा छिं जितः स्वयाच्चनादीगु जुइगु
अले जिगु दोषपाखें छिं जितः त्वःतामदीगु जुइगु।
- 15 जि धात्थें हे दोषी खःसा जितः धिक्कार!
जि धर्मीम्ह खःसां जिं थःगु छ्यं धस्वाके मफु,
छाय्धाःसा जि लज्यां जाःगु दु
अले जिगु सास्तीइ दुंगु दु।
- 16 जिं थःगु छ्यं धस्वाकूसां सिंह थें छिं जितः शिकार यानादी।
छिं जिगु विरोधय् थःगु तःधंगु शक्ति क्यनादी।
- 17 छिं जिगु विरोधय् न्हिपिं साक्षीत हयादी,
अले जिपाखे थःगु तं न्ह्यज्याकादी,
छिकपिनि सेना लःबू थें जिथाय् वइगु।
- 18 अथे खःसा छिं जितः छाय् मांया प्वाथं पिने हयादियागु?
जि अन हे खतम जूगु जूसा अले सुनां जितः मखंगु जूसा ज्यूगु नि।
- 19 जि द हे मदुगु जूसा ला ज्यूगु नि,

- अथवा मांया प्वाथं चिहानय् यंकूगु जूसा ला ज्यूगु नि।
 20 छु जिगु चिहाकःगु जीवन मफुत ला?
 जिपाखें फस्वयादिसैं, जितः भचा सां आराम दयेमा।
 21 जि तसकं खिउँगु गालय् वने न्ह्यः,
 हाकुगु किचःया देशं गुबलें लिहां मवये न्ह्यः,
 22 तसकं खिउँगु, जः नं खिउँगु थें च्वंगु हाकुगु किचः
 व गोलमालं जाःगु देशय् वने न्ह्यः।”

11

- सोपरं अय्यूबयात द्वपं ब्यूगु
 1 सोपर नमातीं लिसः बिल,
 2 “छु थ्व फुक्क खँयागु लिसः मबीगु ला?
 खँ यक्व ल्हानां सुं मनु निर्दोष ठहरय् जुइ ला?
 3 छिगु क्वमचाइगु खं मनूतय्त सुम्क तइ ला?
 छिं हेस्याइबलय सुनानं छितः ब्वःमबी ला?
 4 ‘जिगु बिचाः ठीक जू अले छिगु मिखाय्
 जि दोष मदुन्ह खः धकाः छि परमेश्वरयात धयादी।’
 5 परमेश्वर नवानादीसा अले वय्कलं छिगु विरोधय्
 थःगु म्हुतुप्वाः चाय्कादीसा ज्यूगु नि।
 6 अले छिगु बुद्धिया गुप्ति खँ उलादीसा ज्यूगु नि।
 छायाःसा खःगु बुद्धिया निगू पक्ष दु।
 परमेश्वरं छिगु ग्वःगू पाप ल्वःमंकादीगु दु धकाः छिं सीकादिसैं।
 7 छु छिं परमेश्वरया गुप्ति खँ थुइकेफु ला?
 छु छिं दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर गुलि तःधं धकाः सीके फु ला?
 8 व ला स्वर्ग स्वयाः तजाः, छिं छु याये फु?
 व ला चिहान स्वयाः गा वं। छिं छु सीकादी फु?
 9 उकिया नाप पृथ्वी स्वयाः ताहाकः,
 समुद्र स्वयाः तब्या।
 10 वय्कः झायाः छितः इयालखानाय् तयादिल धाःसा,
 अले न्यायया सभा सःतादिल धाःसा,
 सुनां वय्कःयात पने फइ?

- 11 वय्कलं फताहा मनूतयत म्हस्यू
अले वय्कलं अधर्म खंकादिल धाःसा
छु वय्कलं उकिया ल्याःचाः कयामदी ला?
- 12 गथे गुं गधाया मचा मनू जुयाः जन्म जुइ फइ मखु
अथे हे मूर्खम्ह मनू बुद्धिमान जुइ फइ मखु।
- 13 छिं थःगु मन खःगु लँय् यंकादिल धाःसा
थःगु ल्हाः वय्कःपाखे चक्कंकादिल धाःसा,
- 14 छिगु ल्हातय् दुगु पाप तापाक तयादिल धाःसा,
अले छुं मभिगु छिगु छँय् च्वने मबिल धाःसा,
- 15 धात्थें छिं निर्दोष जुयाः थःगु ख्वाः धस्वाके फइ,
छि मग्याःम्ह बल्लाःम्ह मनू जुइ।
- 16 अले छिं थःगु दुःख ल्वःमंकादी।
बाः वंगु लः थें व छिं लुमंकादी।
- 17 जीवन न्हिनय् स्वयाः थिनावइ,
अले खिउँगु धाःसा सुथय् हिलावनी।
- 18 आशा दुगु जुयाः छि सुरक्षित जुयादी।
छिं प्यखेरं स्वयादी, अले दुक्क जुयाः घनादी।
- 19 छि छुं खनाः ग्याये म्वायेक ग्वारातुलादी,
यक्व मनूतयसं छिगु दया कायेत स्वइ।
- 20 तर दुष्टतयगु मिखा बुलुयावनी,
बिस्युं वनेगु लँ इमिगु निंति बन्द जुइ,
अले इमिगु छगू हे आशा लिपांगु सासः जुइ।”

12

अय्यबं सोपरयात लिसः ब्यगू

- 1 अले अय्यबं लिसः बिल,
2 “धात्थें हे छिकपिं मनूत खः।
बुद्धि नं छिकपिलिसें सी।
3 तर छिकपिन्के थें जिके नं मन दु।
छुं खँय् नं जि छिकपिं स्वयाः कम मजू।

- थज्याःगु खँ सुनां मस्यू धकाः?
- 4 जिं परमेश्वरयात प्रार्थना याना,
अले वय्कलं जितः लिसः बियादीगु जूसां
जि जिमि पासापिनिगु नितिं छगू न्हिइकीगु खँ जूगु दु।
धर्मींम्ह व छुं दोष मदुम्ह मनू जूसां न्हिइकीगु खँ जूगु दु।
- 5 सुखी मनूतयसं दुःखय् लानाच्चम्ह मनूयात क्वह्यंकी।
इमिसं तुति चुलुया ग्वतुले त्यंपिं मनूतयत् कय्की।
- 6 दारखुँत थःगु पालय् याउँक च्वनाच्चनी,
अले परमेश्वरयात तं चाय्कीपिं सुरक्षित जुयाच्चनी,
इमिगु लागिं इमिगु बल हे इमि घः खः।
- 7 तर पशुतयत् न्यनादिसँ, अले इमिसं छितः स्यनी,
अथवा आकाशयापिं झंगःतयत्, अले इमिसं छितः कनी,
- 8 अथवा पृथ्वीलिसँ खँ ल्हानादिसँ, अले वं छितः स्यनी,
अले समुद्रयापिं न्यातय्सं छितः धाइ।
- 9 थ्व फुक्क परमप्रभुया ल्हातं हे याःगु खः धकाः
थुपि फुक्क मध्ये सुनां मस्यू धकाः?
- 10 वय्कःयागु हे ल्हातय् फुक्क म्वाःपिनिगु प्राण
व फुक्क मनू जातिया सासः दु।
- 11 मेचां नसाया सवाः काःथें,
छु न्हाय्पनं न्ववागु वचनयात जाँचय् मयाइ ला?
- 12 छु बुरापिनिगु दथुइ बुद्धि मदइ ला?
छु ताः आयुनं दुग्यां महइ ला?
- 13 बुद्धि व शक्ति परमेश्वरयागु हे खः।
वय्कःयाके हे सल्लाह व दुग्यां दु।
- 14 वय्कलं स्यंकादीगुयात हाकनं दय्के फइ मखु।
वय्कलं ज्वनायंकूपिन्त छुत्कारा दइ मखु।
- 15 वय्कलं वा वयेगु दीकाबिल धाःसा लः दइ मखु,
वय्कलं व त्वःतादिल धाःसा देशयात नाश याइ।
- 16 शक्ति व बुद्धि वय्कःयागु हे खः।
धोखा ब्यूम्ह व धोखा नःम्ह निम्हं वय्कःयाम्ह खः।
- 17 वय्कलं सल्लाह बीपिन्त बुद्धि मदुपिं यानाबी,

- अले न्यायाधीशतयत् मूर्ख यानादी।
 18 वय्कलं जुजुपिन्सं चिकाब्यूगु सिखः चफुनादी।
 अले इमिगु जँय् जँनी चिनादी।*
 19 वय्कलं पुजाहारीतयत् इमिगु पदं लिकया मछाले माय्काबी,
 यक्व दंनिसें अधिकार यानाच्चंपिन्त वय्कलं लिकयादी।
 20 वय्कलं विश्वास यायेबहःपि सल्लाह बीपिनिगु सल्लाह यात सुम्क तयादी,
 अले थकालिपिनिगु दुग्यायात लाकाकयादी।
 21 वय्कलं शासकतय्के अपमान प्वंकादी,
 अले बल्लाःपिन्त ल्वाभः मदुपिं यानाबी।
 22 वय्कलं खिउँगुया सुलाच्चंगु खँयात क्यनादी,
 अले तसकं खिउँगुयात जलय् हयादी।
 23 वय्कलं जाति जातितयत् तःधंकादी,
 अले इमित नाश यानादी। वय्कलं जातितयत् तःधं यानादी,
 अले इमित छ्यालब्याल यानादी।
 24 वय्कलं पृथ्वीयापिं शासकतय्गु बुद्धि लाकाकयादी,
 वय्कलं इमित लँ मदुगु मरूमिइ चाचाःहिला जुइत त्वःतादी।
 25 जः मदय्क इपिं खिउँगुलिइ पचिपचि यानाः जुइ।
 वय्कलं इमित अय्लाःगुलुत थें धेधेचुयाः न्यासि जुइपिं यानादी।”

13

- अय्यूबयात परमेश्वरलिसें जवाःसवाः याये मास्ति वःगु
 1 “धात्थें, थ्व फुक्क जिं थःगु हे मिखां खनागु दु।
 जिं थुकियात थःगु हे न्हायपनं न्यनाः थुइके धुन।
 2 छिकपिन्सं गुलि स्यू उलि जिं नं स्यू,
 जिं छिकपिं स्वयाः छुकिं नं कम मजू।
 3 तर जितः ला दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरनापं खँ ल्हाये मास्ति वः,
 अले जितः परमेश्वरलिसें जवाःसवाः याये मास्ति वः।
 4 तर छिकपिन्सं धाःसा सत्ययात मखुगु खँ त्वपुइ।
 छिकपिं सकलें ज्यालगय् मजूपिं बैघत खः।

* 12:18 १२:१८ छुं हस्तलिपिइ थथे च्वयातःगु दु, वय्कलं जुजुपिन्त थःगु गद्दी लिकयादी, वय्कलं पुजाहारीत व भारदारतयत् चिधं यानादी।

- 5 छिकपिं सुम्क च्वंगु जसा ला ज्यगु नि,
अले मनूतयसं छिकपिन्त बुद्धिमान ताय्कीगु।
- 6 जिगु जवाःसवाः न्यनादिसँ,
अले जिगु म्हुतुया उजूर बांलाक न्यँ।
- 7 छिकपिन्सं परमेश्वरया पंलिनाः मभिंगु खँ ल्हायेगु ला?
वय्कःया पंलिनाः बेइमान खँ ल्हायेगु ला?
- 8 छिकपिं परमेश्वरया पंलीगु ला?
छिकपिन्सं परमेश्वरया पंलिनाः जवाःसवाः यायेगु ला?
- 9 वय्कलं छिकपिन्त जाँचय् यानादिल धाःसा छु थ्व पाय्छि जुइ ला?
छिकपिन्सं मनूतयत् ध्वंलाःगु थें वय्कःयात ध्वंलाये फइ ला?
- 10 जितः मखुगु पाः यानाः छिकपिन्सं वय्कःया पंलिनादिल धाःसा,
वय्कलं धातथें हे छिमित ब्वःबियादी।
- 11 वय्कःया गौरवं छिमित मख्याइ ला?
छिकपिन्के वय्कःयागु भय मलाइ ला?
- 12 छिकपिनिगु लिसः ला नौयागु उपदेश थें ज्यालगय् मजू,
छिकपिनिगु सुरक्षा चा थें कमजोर जुइ।
- 13 छिकपिं सुम्क च्वनाः जितः न्ववाके ब्यु,
अनंलि जितः न्ह्याःगु हे जूसां थजु।
- 14 जिं छाय् थःत खतराय् लाकाः
थःगु प्राण थःगु हे ल्हातय् कायेगु?
- 15 वय्कलं जितः स्याःसां तबि जिं वय्कःयाके भलसा काये।
जिं धातथें हे वय्कःया न्ह्याःने थःगु लँया रक्षा याये।
- 16 थ्व नं जिगु उद्धारया निंति जुइ।
छाय्धाःसा परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह सँ नं मनू
वय्कःया न्ह्याःने वयेगु आँट याइ मखु।
- 17 जिगु खँ बांलाक न्यनादिसँ,
जिं धयागु खँय् न्हाय्पं बियादिसँ।
- 18 आः जिं थःगु मुद्दा तयार याये धुनागुलि
जि निर्दोष ठहरय् जुइ धकाः जिं स्यू।
- 19 जितः पाः याये फुम्ह सँ दु?
अथे खःसा, जि सुम्क च्वने अले सिनावने।

- 20 हे परमेश्वर, जितः शुपि निगू खँ जक बियादिसँ।
जि छिपाखें सुले मखु।
- 21 छिगु इयातुगु ल्हाः जिपाखें तापाक यंकादिसँ।
छिगु आतंकं जितः मख्यायेमा।
- 22 अले जितः सःतादिसँ,
जिं लिसः बी।
- 23 जिं गुलि यक्व अधर्म व पाप यानागु दु?
जिगु अपराध व पाप छिं जितः कनादिसँ।
- 24 छिं थःगु ख्वाः छाया सुचुकादियागु?
छाया जिलिसें शत्रुतनापं थें व्यवहार यानादियागु?
- 25 छिं फसं ब्वय्कूगु सिमाहःयात नं लिनादीगु ला?
छिं गंगु छवसँया ल्यूल्यू जुयादीगु ला?
- 26 छायाधाःसा छिं जिगु विरोधय् नुगलय् स्याइगु खँ च्वयादिल,
जिगु ल्यायम्हबलययागु अधर्म भोगय् याकेबिल।
- 27 नेवल्य जिगु तुति तयादिल,
जिगु फुक्क लँयात जाँचय् यानादिल।
जिगु तुतिया पालिइ दासयागु चिं तयादिल।
- 28 उकिं जि ध्वग्गिगु चिज
व किलं नःगु वसः थें नाश जुयाः वनाच्चंगु दु।”

14

जीवनया खँय् अय्यबया च्यूताः

- 1 “मिसापाखें बूम्ह मनू
चिहाकःगु आयु दुम्ह व दुःखं जाःम्ह जुइ।
- 2 व स्वां थें हइ, अले गनाः सुकूचिनावनी।
व किचः थें तनावनी, दयाच्चवनी मखु।
- 3 छु छिं थज्याःम्ह मनूयात स्वयाच्चवनादीगु ला?
छु वयात छिं थःगु न्ह्यःने न्यायया लागि हयादी ला?
- 4 सुनां अशुद्रपाखें शुद्ध लिकाये फइ?
सुनानं फइ मखु।
- 5 मनूया जीवनया दिं क्वःछिनातःगु दइ।

- वयागु लाया ल्याः छिके दु।
 छिं वयागु सिमाना चिनादीगु दु।
 वं व पुलावने फइ मखु।
 6 उकिं वपाखें थःगु ख्वाः फस्वय्कादिसँ।
 वं ज्यामिं थें थःगु ई पूरा मयाःतले वयात याकःचा त्वःतादिसँ।
 7 सिमाया नितिं आशा दइ।
 उकियात पालाछवसां व हाकनं तःमा जुयावइ,
 उकी न्हगु चुलि जायावइ।
 8 उकिया हा बैया दुने पुलां जुइफु
 अले उकिया हा जमिनय् दुने सी फु,
 9 अयनं भचा लः दये धुंकाः
 उकी हाकनं चुलि ह्याः तःमा जुयावइ।
 10 तर मनू सिनावनी अले वयात थुनी,
 वं लिपांगु सासः ल्हाइ अले फुनावनी।
 11 गथे खुसिया लः बुलुहुं बुलुहुं कम जुयावनी,
 अथवा गथे पुखूया लः कम जुयाः सुनावनी,
 12 अथे हे सीमानिम्ह मनू नं ग्वतुली,
 अले गुबलें दनी मखु, गुबलय् तक आकाशत न्हावनी मखु।
 मनूत दनी मखु अथवा थःगु न्ह्यलं इपिं हाकनं दनी मखु।
 13 छिं जितः चिहानय् सुचुकादीगु जूसा
 अले छिगु तं क्वमलाःतले जितः सुचुकादीगु जूसा
 अले जिगु लागि छगू ई क्वःछिनाः
 जितः लुमंकादीगु जूसा गुलि बांलाइगु।
 14 मनू सीधुंकाः व हाकनं म्वाइ ला?
 जिगु दुःखया ई न्ह्याक्व हे ताहाकःगु जूसां
 जिगु छुत्कारा मजुतले जि पिया हे च्वने।
 15 छिं जितः सःतादी अले जिं लिसः बी।
 छिं थःगु ल्हातं दय्कूमह जितः स्वयेमास्ति वय्कादी।
 16 धात्थें छिं जिगु फुक्क पलाःयात ल्याःखानादी।
 जिगु पापया ल्याःचाः धाःसा तयादी मखु।
 17 मनुखं सामानत म्हिचाय् सुचुकातःगु थें

- छिं जिगु फुक्क अपराध म्हिचाय् छाप तया: तयात:गु दइ।
 छिं जिगु अधर्म त्वपुयादीगु दइ।
 18 तर पहाड ज्यलावना: छुं जूगु थें
 अले ल्वहंघीयात वयागु थासं चीकाछव:गु थें
 19 लखं ल्वहंयात ज्यंकूगु थें,
 अले बा: व:गु लखं जमिनयागु चायात चुइकायंकूगु थें,
 छिं मनूयागु आशा नाश यानाब्यूगु दु।
 20 छिं वयात त्याकादी अले व दयाच्चनी मखु।
 छिं वयागु ख्वा:यागु रूप हिला: वयात तापाक छवयादी।
 21 वया कायपिन्त मान इज्जत दइ तर वं व सी मखु।
 इपिं बदनाम जुइ तर वं व सी मखु।
 22 वं थ:गु हे म्हयागु सास्ती जक सी,
 वं थ:गु नितिं जक बिलाप याइ।”

15

एलीपजं अय्यबयात ब्व:ब्यूगु

- 1 अले एलीपज तेमानीं लिस: बिल,
 2 “हे अय्यब, बुद्धि दुम्ह मनुखं थज्या:गु ज्यालगय् मजूगु ज्ञानं लिस: बी ला?
 अथवा पुर्बयागु फय् थें च्वंगु ज्यालगय् मजूगु खं थ:गु प्वा: जाय्की ला?
 3 वय्कलं थज्या:गु ज्यालगे मजूगु खँ
 वा मू मदुगु खं जवा:सवा: यानादी ला?
 4 तर छिं ला परमेश्वरया भय कायेगु त्व:ते धुंकल,
 मेपिन्सं यानाच्चंगु भक्तिइ नं पंग: थनादी।
 5 छिगु म्हुतुं हे छिगु अधर्म धयाच्चंगु दु,
 छलया भाय् छित: य:।
 6 छि थ:गु हे खँ दोषी ठहरय् जूगु दु, जिपाखें मखु।
 छिगु थ:गु हे म्हुतुसिं छिगु विरोधय् साक्षी बी।
 7 छि मनूत मध्ये दकलय् न्हापा बूगु ख: ला?
 छित: पहाडत स्वया: न्हापा दय्कूगु ख: ला?
 8 छिं परमेश्वरयागु गुप्ति सल्लाह न्यनादियागु दु ला?
 अथवा फुक्क बुद्धिया खँ छिं थ:गु दुने जक तया तयेगु ला?

- 9 जिमिसं थुइके मफुगु छु खँ छिं स्यू?
जिमिके मदुगु दुयां छिके छु दु?
- 10 जिमिगु दथुइ बुरापिं व सँ तुइसे च्वनेधुंक्पिं मनूत दु,
छिकपिनि अबु स्वयाः नं बुरापिं मनू जिपिनापं दु।
- 11 परमेश्वरयागु सान्त्वना व छितः धाःगु नायुगु वचन
छु छितः मगात ला?
- 12 छुकिं छिगु नुगलय् थज्याःगु आँट बिल?
छिगु मिखाय् तं छाया खनेदुगु?
- 13 छिं थःगु तं परमेश्वरयात प्वंकादी,
अले थःगु म्हुतुं थज्याःगु शब्द पिकयादियागु।
- 14 मनू छु खः धकाः व निर्दोष जुइत?
अथवा सुं मनू धर्मी जुइ फइ ला?
- 15 परमेश्वरं थः पवित्रम्ह मनूयात हे पत्याः यानादी मखु धाःसा
अले स्वर्ग वयकःया मिखाय् यचुसे मच्चं धाःसा,
- 16 मनू ला गुलि जक यचुमजु
गुम्ह घच्चाइपूम्ह व स्यंम्ह जुइ,
गुम्हयसिनं अधर्मयात लः थें त्वनी।
- 17 जिं छितः कने, जिगु खँ न्यनादिसँ!
जिं छु खनागु खः जिं व हे कने।
- 18-19 बुद्धि दुपिन्सं थः अबुपिपाखें काःगु खँ मसुचुकुसें कंगु दु।
इमित जक देश ब्यूगु खः।
इपिनापं सुं नं विदेशी च्वंगु मदु।
- 20 दुष्टम्ह मनूतयत जिवंकाछि दुःख जुइ।
दया मदुपिनिगु दैत ल्याः खानाः क्वःछिनातःगु दइ।
- 21 वयागु न्हायपनय् ग्यानापुगु सः थ्वयाच्चनी।
शान्तिया इलय् नं लुटपाट याइपिन्सं वयात हमला याइ।
- 22 वयात खिउँगुलि हाकनं लिहां वइ धकाः आशा याये फइ मखु।
वयात धात्थें हे तरवारं स्याइ
- 23 गिद्धया निंति आहारा वांछवथें वयात वांछवइ।
थःगु विनाश धात्थें हे वइ धकाः अज्याःम्ह मनुखं स्यू।
- 24 संकट व दुःखं वयात ख्याइ।

- अले लडाईं यायेत तयार जूजुं थें इमिसं वयात बुकी।
- 25 छायाःसा इमिसं परमेश्वरया विरोधय् इमिगु ल्हाः ल्हंगु दु,
अले दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु विरोधय् इमिसं फुइ याःगु दु।
- 26 इमिसं इमिगु इयातुगु ढाल ज्वनाः
परमेश्वरया विरोधय् तप्यंक हमला याः वनी।
- 27 थ्व दुष्ट मनूतयगु न्यता चुलुसे च्वंगु व जाःगु दु,
इमिगु जँ दाखं जाःगु दु,
- 28 तर व च्वनाच्वंगु शहर नाश जुइ,
वयागु छें झिजांमिजां दनी,
व याकनं हे नाशया ट्रुं जुइ।
- 29 आवंलि व धनी जुइ मखुत,
वयागु धन न्हाबलें दयाच्वनी मखु,
न वयागु सम्पत्ति जमिनय् न्यनावनी।
- 30 खिउँगुपाखें व पिहां वये फइ मखु।
मिजलां वयागु चुलित सुख् गनावनी।
अले परमेश्वरया सासलं वयात ब्वय्कायंकी।
- 31 ज्यालगय् मजूगु खँय् भलसा तयाः वं थःत ध्वंमलायेमा,
छायाःसा वयात उकिया पलेसा छुं दइ मखु।
- 32 सिमायात थें वयात जीवनया भिंगु इलय् हे पाला छवइ,
अले वयागु कचात हाकनं गुबलें वाउँया वइ मखु।
- 33 पाकेमजूकं हे खाःगु दाखमा थें व जुइ।
स्वां हायावंगु जैतूनमा थें व जुइ।
- 34 परमेश्वरयात मानय् मयाइपिं मनूतयगु पुचः फुक्क बाझः जुइ।
घुस नइपिनिगु पालत मिं भस्म जुइ।
- 35 इमिसं संकट प्वाथय् दयकी अले अधर्म बुइकी,
इमिगु मनय् न्हाबलें धोखा हे धोखा दइ।”

16

अय्यबं एलीपजयात लिसः ब्यूगु

- 1 अले अय्यबं लिसः बिल,
2 “जिं थज्याःगु खँ यक्व न्यनागु दु।

- छिकपि सकलें दुःखं जाःगु सान्त्वना बीपि खः,
 3 छिकपिनिगु म्वाःमदुगु खँ गुबलें सिधइ मखु ला?
 छितः छुकिं दिक्क चायकल, मदिकक जवाःसवाः यानाच्वन।
 4 जि छिगु थासय् दुगु जूसा जिं नं छिं थें हे खँ ल्हाये फइगु।
 छिगु विरोधय् बांलाक भाषण बियाः छिगुपाखे थःगु छ्यं संके फइगु।
 5 तर जिगु म्हुतुं छितः हःपाः बीगु,
 जिं न्ववानागु सान्त्वनाया वचनं छितः शान्ति दइगु।
 6 अयनं जि न्ववात धाःसां, जिगु दुःखकष्ट कम जुइ मखु।
 जि सुम्क च्वंसां, जिगु सास्ती जितः त्वःती मखु।
 7 तर हे परमेश्वर, छिं जितः त्यानुकादीगु दु।
 छिं जिगु फुक्क परिवारयात सखाप यानादीगु दु।
 8 छिं जितः चिनादीगु दु। अले थ्व खँ साक्षी जूगु दु।
 जि क्वँय् व छँगू जक जूगु दु, थुकिं हे जिगु विरोधय् साक्षी बी।
 9 परमेश्वरं जितः घृणा यानादी अले तंम्वय् काचाकुचु यानादी,
 अले वयकः जिगु विरोधय् वा किरिकिरि न्ह्ययादी।
 जिमि शत्रुं जितः तग्वः मिखां स्वइ।
 10 मनूतय्सं जितः हेस्याःगु दु,
 इमिसं जिगु न्यतालय् च्याराक्क दाःगु दु,
 इपि जिगु प्यखेरं जिगु विरोधय् छप्पँ जूगु दु।
 11 परमेश्वरं जितः मभिपि मनूतय्सु ल्हातय् त्वःतादीगु दु,
 दुष्ट मनूतय्सु ल्हातय् वांछवयादीगु दु।
 12 जि ला याउँक च्वनाच्वनागु खः,
 तर वयकलं जितः चुंचुं यानादिल,
 वयकलं जितः ककु ज्वनाः कुचा कुचा यानादिल।
 वयकलं जितः थःगु निशाना दय्कादीगु दु।
 13 वयकःया धनुष वाण कयकिपि जिगु प्यखेरं दु।
 दया मतसें वयकलं जिगु जलासैलय् प्वाः खनाबिल।
 वयकलं जिगु खाइप्वः बैय् प्वंकादीगु दु।
 14 तःक्वः हे वयकलं जितः घाःपाः यानादी।
 छम्ह बहादुर सिपाईनं थें वयकलं जितः हमला यानादिल।

- 15 जिगु म्ह त्वपुयेत जिं भांग्रा सुया,
जिगु थःगु कपाः धुलय् थुना।
- 16 ख्वख्वं जिगु न्यताः ह्याउँसे च्वने धुंकल।
जिगु मिखाया प्यखेरं तसकं खिउँसे च्वने धुंकल।
- 17 अयनं जिपाखें त्वायेलीगु जूगु मदु।
अयनं जिगु प्रार्थनाय् दोष मदु।
- 18 हे पृथ्वी, जिगु हियात त्वपुइ मते!
अले जिगु बिन्ति गुबलें मदीमा!
- 19 आः नं स्वर्गाय् जिगु साक्षी दी।
जिगु निति लिसः बीत च्वय् छम्ह वकील तयार दु।
- 20 जिगु लागिं धयाबीम्ह जिमि पासा दु*,
तर जिगु मिखां परमेश्वरया न्ह्यःने ख्वबि हाय्की,
- 21 मनुखं थः पासाया निति बिन्ति याःथें
सीमानिम्ह मनूया निति वं परमेश्वरयात बिन्ति याइ,
- 22 जि आः यक्व म्वाइ मखुत।
जि वने धुंकाः हाकनं लिहां वये मखुत।”

17

- 1 जितः सासः ल्हाये थाक्यावल।
जिगु दि सिधल,
चिहानं जितः हे पियाच्वंगु दु।
- 2 धात्थें जितः हेस्याइपि जिगु जःखः दु।
जिगु मिखां इमिसं जितः हीमी चायका च्वंगु स्वयाच्वनेमाः!
- 3 “हे परमेश्वर जिगु निति छि हे जमानी जुयादिसँ,
छाय्धाःसा जिगु निति जमानी च्वनीम्ह मेम्ह सु दु?
- 4 छिं इमिगु मनयात दुग्यांपाखें तापाक तयादीगु दु।
अथे जुयाः छिं उपि मनूतय्त त्याके बियादी मते।
- 5 सिरपाःया निति गुम्ह मनुखं थः पासापिन्त बदनाम याइ,
वया काय्पिनिगु मिखा बुलुसे च्वनी।

* 16:20 १६:२० पासा जिमि पासापिन्सं जितः हेला याइगु

- 6 जि ला फुक्क देशय् छगू उखानया पात्र जगू दु,
सकसिनं ख्वालय् थुकलं बीम्ह छम्ह मनू जुइ धुंकूगू दु।
- 7 यक्व धन्दा कयागुलि जिगू मिखा बुलुसे च्वंगू दु,
जिगू म्ह छम्हं हे किचः थें जुइ धुंकल।
- 8 थुकिं यानाः स्वजापिं मनूत अलमल जगू दु,
अले छुं दोष मदुपिं मनूत अधर्मीं मनूतयगू विरोधय् दनी।
- 9 थ्व फुक्क जूसां तबि धर्मीं मनूत थःगु लैय् वना हे च्वनी,
अले सुयागु ल्हाः शुद्ध जू, व बल्लानावनी।
- 10 तर वा, फुक्कसिनं हाकनं कुतः या।
छिमिगू दथुइ जिं छम्ह हे बुद्धि दुम्ह मनू मखना।
- 11 जिगू दिं फुत, जिगू मनसुबा छ्यालब्याल जुल,
अले जिगू मनयागु इच्छा खतम जुल।
- 12 थुपिं मनूतयसं चायात दिं दय्कीगू,
खिउँबलय् हे थुमिसं धाइगू, 'जः लिक्क दु'।
- 13 जिं आशा यानागु छें चिहान खःसा,
जिं जिगू लासा खिउँगुलिइ दय्कल धाःसा
- 14 जिं चिहानयात 'छि जिमि अबु,'
वा कीयात 'छि जिमि मां' अथवा 'जिमि तताकेहेंपिं धकाः सःतल धाःसा,'
- 15 जिगू आशा गन वन लय्?
सुनां जिगू निंतिं आशा खनी?
- 16 छु व जिनापं क्वय्यागू गालय् तक वनी ला?
छु जिपिनापं धुलय् क्वहां वनी ला?"

18

अय्यबयात बिल्ददं लिसः ब्यूगू

- 1 अले बिल्दद शहीनं थथे धकाः लिसः बिल,
2 "छि गुबलय् तक नवानाच्चवनादीगू?
खें थुइके फुम्ह मनू जुयादिसैं,
अले झीपिं खें ल्हाये फइ।

- 3 जिमित छाय् पश्यात थें व्यवहार याइगु?
छाय् छिगु बिचालय् जिपिं मूर्ख ठहरय् जूगु?
- 4 तंम्बय् थःम्हं थःत कुचा कुचा यानादीम्ह,
छिगु लागि पृथ्वीयात त्वःताबीगु ला?
अथवा ल्वहंथीयात इमिगु थासं चीकाछवयेगु ला?
- 5 धात्थें दुष्टयागु मतःयात स्याइ।
वयागु मित्याः हाकनं थी मखु।
- 6 वयागु पालय् जः खिउँसे च्वनी,
वयागुनापं च्वंगु मत सी।
- 7 वयागु तुति पलाःया शक्ति कमजोर जुइ।
वयागु थःगु हे जुक्तिं वयात क्वथलाबी।
- 8 वयागु तुति वयात जालय् घ्वानाछवइ,
अले व जाःया हतय् न्यासि जुइ।
- 9 जालय् वयागु तुति तक्थनी,
जालया खिपतं वयात क्वातुक्क हिनी।
- 10 वयागु लागि स्वःतिपाँय् बैय् सुचुकातःगु दु।
वयागु लँय् जाः प्यनातःगु दइ।
- 11 वयागु छचाःखेरं आतंक दइ,
अले पलाः पलाखय् वयात लिनायंकी।
- 12 वयागु बल नये पित्यागुलि कम जुइ,
व ग्वतुलीबलय् विनाश वयागु लिक्क दइ।
- 13 ल्वचं वयागु छेंगूयात नइ,
ग्यानापुगु मृत्युं वयागु ल्हाःतुति नइ।
- 14 वयागु छेंयागु सुरक्षां नं वयात साला लिकाइ,
अले वयात आतंकया जुजुयाथाय् यंकी गुगु मृत्यु खः।
- 15 वयागु पालय् मि बाय् च्वनी,
वयागु छेंय् च्यानाच्वंगु गन्धक हलातःगु दु।
- 16 वयागु क्वय्पाखेयागु हा गनावनी।
उकिया च्वय्यागु कचात सुकूगनावनी।
- 17 पृथ्वी वयागु लुमन्ति तनावनी।
संसारय् वयागु नां तक नं दइ मखु।

- 18 वयात जःपाखें खिउँगुलिइ लिनाछवइ,
अले संसारं पितिनाछवइ।
19 थःमनूतयगु दथुइ वया थः सुं सन्तान मदु।
थः छकः च्वंगु थासय वया म्वानाच्वंपि सुं मदु।
20 पच्छिमयापि मनूत वयागु अवस्था न्यनाः थारान्हुइ,
पुर्बयापि मनूत ग्यानाः थुरथुर खाइ।
21 मभिंगु ज्या याइपिनिगु छें थथे हे जुइ।
परमेश्वरयात वास्ता मयाइपिनिगु छें थथे हे जुइ।”

19

अय्यूबयागु लिसः

- 1 अले अय्यूबं लिसः बिल,
2 छिकपिन्सं गुबलय तक जितः दुःख बियादीगु?
अले गुबलय तक वचनं जितः चुंचुं यानादीगु?
3 छिकपिन्सं तकःमछि हे जितः अपमान यानादिल,
लज्या मचासैं जितः हमला यानादिल।
4 जिं टुंकागु हे जूसां नं
गल्ली ला जिगु हे खः।
5 धात्थें छिकपिन्सं थःपिन्त जि स्वयाः तःधं खंकादिल धाःसा
अले जिगु बेइज्जत जिगु पापया दसिकथं ल्याःखानादिल धाःसा
6 परमेश्वरं हे जितः अन्याय यानाः
वय्कलं जिगु प्यखें जाः ह्लादीगु खः धकाः सीकादिसैं!
7 “स्व! जि ‘अन्याय’ जुल धकाः हाला, तर सुनानं लिसः मब्यू।
ग्वाहालि फ्वनेत बिन्ति याःसां जितः न्याय दइ मखु।
8 वय्कलं जिगु लैं पनादीगु दु, जि पुलावने मफु।
जिगु लँयात वय्कलं खिउँगुलि त्वपुयादीगु दु।
9 वय्कलं जिगु फुक्क मान लाकाकयादीगु दु।
वय्कलं जिगु छेनं मुकुट त्वकादिल।
10 वय्कलं प्यखेरं जि खतम मजुतले जितः कय्कादी।
वय्कलं जिगु आशायात सिमायात थें लिनादी।
11 वय्कलं थःगु तं जिके प्वंकादीगु दु।

- वयक्कलं जितः थः शत्रु भाःपियादीगु दु।
 12 जितः हमला यायेत वयक्कलं सेना छवयाहयादी।
 इमिसं जिगु विरोधय् घेरय् याइगु द्रुम्बःचा दयक्कूगु दु।
 इमिसं जिगु पालया प्यखेरं छाउनी तइ।
 13 वयक्कलं जिमि दाजुकिजापिन्त जिपाखें तापाकादीगु दु।
 जिमि पासापि जिपाखें अलग हे चवनीगु।
 14 जिमि थःथितितय्सं जितः त्वःतूगु दु,
 जिमि पासापिन्सं जितः ल्वःमंकल।
 15 जिगु छेंय् पाहां जुयाः चवनाच्चपि व दासीतय्सं
 जितः म्हमस्यूमहयसित थें व्यवहार याइगु।
 इमिगु मिखाय् जि छम्ह विदेशी जूगु दु।
 16 जिं जिम्ह दासयात सःते, तर वं लिसः बी मखु।
 खः ला जिं वयात थःगु हे म्हुतुं बिन्ति यानागु खः।
 17 जिमि कलाःयात जिगु सासः नवः।
 जिमि थः हे दाजुकिजापिनि न्ह्यःने जि नवःम्ह जूगु दु।
 18 चिधिकःपि मस्तय्सं तकं जितः हेला याइगु।
 जि खनीबलय् इमिसं जितः लायबुइगु।
 19 जिमि फुक्कं मिलय् जूपि पासापिन्सं जितः तसकं मययेकीगु।
 अले जिं माया यानापि जिगु विरोधय् दंगु दु।
 20 जि ला क्वेय् व छेगू जूगु दु।
 जि ला झन्नेलि सीत्यंगु का।
 21 दया यानादिसँ हे जिम्ह पासापि
 दया यानादिसँ! छायाःसा परमेश्वरया ल्हातं जितः कय्कादीगु दु।
 22 परमेश्वरं जितः लिनादीगु थें
 छिकपिन्सं जितः छाया लिनादियागु?
 छिकपिन्सं दुःख बीगु मगानी ला?
 23 जिगु वचन ल्वहँतय् च्वःगु जूसा,
 व छगू थूतुलातःगु भ्वँतय् च्वःगु जूसा,
 24 नँयागु ज्याभलं व सीसां न्ह्याबलेया निति
 ल्वहँतय् कियाब्यगु जूसा ज्यगु नि!
 25 तर जिं स्यु, जितः उद्धार यानादीम्ह म्वानाच्चंगु दु।

- दकलय् लिपांगु इलय् वयकः पृथ्वीइ दनादी।
 26 अले जिगु छेंगू थुकथं नाश जुइ धुंकाः नं,
 जिं जिगु शरीरय् हे परमेश्वरयात खने।
 27 जिं थःगु हे मिखां वयकःयात खने,
 थःम्हं हे खनी, मेपिन्सं मखु।
 जिगु नुगः जिगु दुने हे दुने मचायावनाच्चंगु दु।
 28 छिकपिन्सं जितः थथे धयादिल धाःसा, 'जिमिसं वयात गय् यानाः लीगु?
 छायाःसा समस्याया हाः वयाके लुल।'
 29 छिकपि सजौयपाखें ग्यानादिसँ,
 छायाःसा छिकपिनिगु बानी सजौय बी बहः जू,
 अले अन न्याय दु धकाः छिकपिन्सं सी।”

20

- सोपरं अय्यबयात हाकनं लिसः ब्यूगु
 1 अले सोपर नमातीं लिसः बिल,
 2 “हे अय्यब, जिगु मनया पीरं जितः लिसः बीत उक्सय् याःगु दु,
 छायाःसा जितः तसकं अशान्ति जूगु दु।
 3 जिगु बेइज्जत जुइगु छिगु ब्वः जिं न्यनागु दु।
 जिगु दुग्यानं जितः लिसः बीत हःपाः ब्यूगु दु।
 4 धातथें थथे ला ईया शुर्निसें जुया वयाच्चंगु खँ छिं सि हे स्यू,
 मनूतयत्त पृथ्वीइ तःगु इलंनिसें,
 5 दुष्टत छुं दिया नितिं जक त्याइ,
 परमेश्वरयात मानय मयाइपिं मनूतयगु लसता पलखया नितिं जक खः।
 6 वयागु घमण्ड आकाश ति हे तःजा जुयाः थाहां वःसां,
 अले वयागु छेनं सुपौययात थ्यूसां तबि,
 7 व थःगु हे खि थें न्ह्याबलेंया लागि नाश जुयावनी,
 वयात खंपिं सकसिनं थथे धाइ, ‘व गन वन ग्व?’
 8 म्हगस थें गुबलें लुइके मफय्क व तनावनी,
 चान्हयसिगु दर्शन थें व मदयावनी।
 9 वयात खंगु मिखां हाकनं गुब्सं वयात खनी मखु,
 वयागु थासं वयात हाकनं स्वइ मखुत।

- 10 वया कायपिन्सं चीमिपिलिसें स्वापु बांलाकी,
अले इमिसं थःगु धन-सम्पत्ति लितबी।
- 11 वयागु म्ह ल्याय्म्हबलय्यागु जूसां
अले व बल्लाःसां उपि व नापनापं धुल्य् लानाच्चनी।
- 12 मभिगु वयागु म्हुतुइ साः सां
वं उकियात थःगु मेया क्वय् सुचुकातःसां,
- 13 उकियात त्वःते मफुसां,
अले म्हुतुइ तयातःसां
- 14 वयागु नयेगु नसा वयागु प्वाथय् पाउँसे च्वनी।
अले थ्व वयागु दुने ताहायागु बिख थें जुयावनी।
- 15 वं घुतुका छवःगु धन-सम्पत्ति वं हाकनं ल्हया पिकाइ,
परमेश्वरं वयात व ल्हकेबी।
- 16 वं सर्पया बिख चुचुप्याइ,
बिख दुम्ह सर्पया वां वयात स्याइ।
- 17 वं खुसिइ अर्थात धौ व कस्तिया
खुसिइ न्ह्यइपुकी मखु।
- 18 वं थःगु मेहेनत मनसें हे लितबी मालि,
वं थःम्हं कमय् याःगु धन छ्यले खनी मखु।
- 19 छायाधाःसा वं गरीबयात हेलाः व क्वत्यःगु दु,
थःम्हं मदय्कूगु छेंत वं जबरजस्ती कब्जा याःगु दु।
- 20 छायाधाःसा वयागु लोभ गुबलें दी मखु,
वं थःगु सम्पत्तिं थःत बचय् याये फइ मखु।
- 21 वयागु लोभं छुं नं बचय् जुइ फइ मखु,
अथे जुयाः वयागु भिंगु दिं यक्व दिं तक दयाच्चनी मखु।
- 22 वयाके यक्व सम्पत्ति दयाः नं वयात दुःखं लिलाकी,
फुक्क कथंया दुःख वयाके वइ।
- 23 वं थःगु प्वाः जायके धुंकाः परमेश्वरं थःगु तं वयाके प्वंकादी।
अबलय् वा वः थें परमेश्वरं वयाके थःगु तं गाय्कादी।
- 24 नयागु हतियारं व बचय् जूसां तबि
कँय्यागु हतियारं वयात सुयाबी।
- 25 वं थःगु जँन्हुफातं उकियात लिकाइ,

- उकियागु ज्वाल्लच्वंगु चक्का
 वयागु स्येनं पिहां वइ।
 भय वयाके वइ।
- 26 तसकं खिउँगुलि वयागु सम्पत्तियात पियाचवनी।
 मनूतयसं मतःगु मिं वयात भस्म याइ।
 अले वयागु पालय् छु ल्यं दुगु खः व नं भस्म जुइ।
- 27 आकाशं वयागु अधर्म बांलाक क्यनी।
 पृथ्वी वयागु विरोधय् दनी।
- 28 वयागु छें खुसिबालं चुइकायंकी।
 व परमेश्वरया तंया दिनय् चुइकायंकी।
- 29 मभिंमह मनूयात जुइमाःगु,
 वयागु निति परमेश्वरं क्वःछिनादीगु सर्वय् थ्व हे खः।”

21

- मभिंपि मनूत धाथें च्वन्हाइ धकाः अय्यूबं लिसः ब्यूगु
- 1 अले अय्यूबं लिसः बिल,
 2 “जिगु खँ बांलाक न्यनादिसँ।
 थ्व हे छिकपिन्सं जितः बियादीगु सान्त्वना जुइमा।
- 3 जिं खँ ल्हायेबलय् छिकपिन्सं न्यनादिसँ।
 जिं नवाये धुंकाः छिकपिन्सं जितः हेस्यासां ज्यू।
- 4 छु जिगु ल्वापु मनूतनापं खः ला?
 जिं छाया आय्मबुयेगु?
- 5 जितः स्वयादिसँ, अले छक्क जुयादिसँ।
 छिगु ल्हातं छिगु ख्वाः त्वपुयादिसँ।
- 6 जिं थुकिया बारे बिचाः यायेबलय् जिं ग्याः,
 अले जिगु म्ह छम्हं थुरथुर खाइगु।
- 7 दुष्टत छाया ताःई तक म्वानाचवनीगु?
 इपिं छाया बुरा जुइगु अले ताःलाइगु?
- 8 इमि काय्मन्हायपिं बांलाक हुर्के जूगु व बांलाक च्वंगु,
 इपिं थः छयपिं खनाः लयतायाचवनी।
- 9 इमि परिवार सुरक्षित व भयपाखें स्वतन्त्र जुइ।

- परमेश्वरया न्याययागु सज्जय इमिके लाइ मखु।
- 10 इमि सा-द्वहंतयसं मचा बुइकी।
इमि मचा कुहां वनी मखु।
- 11 इमि काय्महायपि चिधिकःपि भ्याःचात थें म्हितेत ब्वाँय वनी।
इमि चिचिधिकःपि मस्त प्याखं ल्हुल्हुं तिन्हुइ।
- 12 इमिसं भुस्याः व वीणा थानाः लसता हनी।
बांसुरीया सलय् इपि लयताइ।
- 13 सुखय् इमिसं जीवन हनी
अले याउक सी।
- 14 अयनं इमिसं परमेश्वरयात धाइ, 'जिमित त्वःतादिसँ।
जिमित छिगु लँपु सीकेमास्ति मवः।
- 15 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर सु खः धकाः जिमिसं वय्कःयात आराधना यायेत?
वय्कःयात प्रार्थना यानाः जिमित छु दइ?'
- 16 तर दुष्टतयगु बांलाःगु अवस्था इमिगु थःगु हे ल्हातय् मदु,
उकि दुष्टतयगु सल्लाह जिं मानय् याये मखु।
- 17 अयनं ग्वःकः दुष्टतयगु मत स्याइ?
ग्वःकः इमिगु विपत्ति इमिके हे वइ?
परमेश्वरं तंम्वय् दुष्टयात गुबलय् सज्जय बियादी?
- 18 दुष्टम्ह मनू ग्वःकः फसय् सुपः थें,
व तसकं वःगु फसं ब्वयक्कगु छवस थें जुइगु?
- 19 छिकपिन्सं धाइगु, 'अधर्मया सज्जय परमेश्वरं वया काय् म्हायपिन्ति ल्यंकातःगु
दइ।'
तर परमेश्वरं इमित हे सज्जय बियादीमा, थुकथं इमिसं थ्व सी।
- 20 वयागु मिखां हे इमिके वइगु नाश खनेमा,
अले दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु तं इमिसं त्वनेमा।
- 21 मनूयागु थःगु हे जीवन सिधल धाःसा,
छु वं थःकाय् म्हायपिनिगु सुखया च्यूताः काइ ला?
- 22 मनुखं परमेश्वरयात ज्ञान स्यने फइ ला?
छाय्धाःसा वय्कलं स्वर्गय् दुपिन्ति नं न्याय यानादी।
- 23 गुलि मनूतयगु उसौय् सीबलय् तक नं बांलानाचवनी,
व याउक सी।

- 24 वयागु म्ह तसकं बल्लानावनी,
वयागु क्वँचय् स्यः यक्व दइ।
- 25 गुलिसित धाःसा गुबलें सुख दइ मखु,
इमित न्ह्याबलें दुःख जुयाच्चनी अले सी।
- 26 उपि सकसितं चाय् नापनापं थुनी,
अले कीचातय्सं इमित त्वपुइ।
- 27 छिकपिन्सं छु बिचाः यानाच्चनादीगु दु जिं बांलाक स्यु,
अले जिगु विरोधय् ग्वयाच्चंगु छिकपिनिगु ग्वसाः जिं स्यु।
- 28 आः व तःधंम्ह मनूया छैं गन दु ग्वः?
व दुष्टयागु छैं छु जुल धकाः छिकपिन्सं न्यनादी।
- 29 छिकपिन्सं अनं जुयावनीपि लँजुवाःतयत् मन्यना ला?
इमिगु दसियात छिमिसं मानय् मयायेगु ला?
- 30 विपत्तिया दिनय् दुष्ट सुरक्षित जुयाच्चनी,
तंया दिनय् वयात बचय् याइ।
- 31 सुनानं वयागु ख्वाःया न्ह्यःने वयात दोषी ठहरय् याइ मखु।
वं याःगु ज्याया नितिं सुनानं पलेसा काइ मखु।
- 32-33 वयात चिहानय् यंकीबलय्
सकलें मनूत वया ल्यु वनी,
अले अल्याख मनूत वयागु न्ह्यःने वनी,
वयागु चिहानय् पाः तइ
बँय् च्वंगु चा वयात साइ।
- 34 उकिं छिकपिनिगु बकंफुसुलु खं जितः गय् यानाः सान्त्वना बी?
छिकपिनिगु लिसलय् खःगु खँ छगू नं दइ मखु।”

22

एलीपजया द्रुपं

- 1 अले एलीपज तेमानीं लिसः बिल,
2 “सुं मनू परमेश्वरया लागि ज्याय् वइ ला?
सुं दुयां दुम्ह मनुखं नं वयक्कःयात फाइदा बी फइ ला?
3 छि धर्मी जूगु जूसां थुकिं दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयात छु सुख बी?

अथवा छंगु थःगु पहःचहः सिद्ध दयकूगुलि छु वय्कःयात छुं फाइदा जुइ ला?

- 4 “छिगु भक्तिं यानाः वय्कलं छितः ब्वःबियादी ला?
अले छिगु न्याय यानादी ला?
- 5 छिगु पाप तःधं मजू ला?
छिगु अधर्मया ज्या दी मखु ला?
- 6 छुं कारण मदय्कं हे छिं थः किजापिन्के बर कयादी?
छिं गरीबतय्गु वसः कयाः इमित नांगा यानादी।
- 7 त्यानुचाःपिं मनूतय्त् छिं लः बियामदी,
अले नये पित्याःपिं मनूतय्त् छिं नयेगु नसा बी मखु धाइगु।
- 8 छि जमिन दुम्ह बल्लाःम्ह मनू,
अन च्वनीम्ह इज्जत दुम्ह मनू जूसां तबि
- 9 छिं भाःत मदुपिन्त खालि ल्हातं लितछ्वयादिल।
मांबौ मदुपिं मस्तयगु ल्हाः त्वथुलादिल।
- 10 उकिं छिगु छचाःखेरं जाल दु,
अले आकाझाकां छि तसकं ग्यानादीगु दु।
- 11 उकिं तसकं खिउँगु दु अले छिं खंकादी फइ मखु,
बाः वःगु लखं छितः त्वपुयातःगु दु।
- 12 “परमेश्वर स्वर्गयागु दकलय् तःजाःगु थासय् मदु ला?
ततःजाःगु नगुत स्व! उपिं गुलि च्वजाःगु थासय् दु।
- 13 तर छिं धयादी, ‘परमेश्वरं छु स्यू?
वय्कलं थज्याःगु खिउँगुलि न्याय यानादी फइ ला?
- 14 वय्कःयात ख्वातुगु सुपौचं त्वपुयातःगुलि आकाश मण्डलय्
वय्कः थुखे उखे झायादीबलय् वय्कलं झीत खनी मखु।’
- 15 दुष्ट मनूत जूगु पुलांगु लैपुइ
छि झायाच्चवनादीगु ला?
- 16 उमित थःगु ई स्वयाः न्ह्यः हे चीकाछवल,
लःबालं इमिगु जग हे चुइकायंकल।
- 17 उपिं मनूतय्सं परमेश्वरयात धाल, ‘जिमित त्वःतादिसँ,

दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं जिमित छु याये फइ?’

18 अयनं वयकलं इमिगु छैय् भिंगु भिंगु खं जायकादीगु खः।

उकिं जि दुष्टतय्गु सल्लाहपाखें अलग च्वने।

19 इमिगु सर्वनाश खनाः धर्मीत लय्ताइ।

दोष मदुपिं मनूत इमित हेस्यानाः थथे धकाः न्हिली,

20 ‘धाथें जिमि शत्रुत नाश जुल।

इमिगु धन-सम्पत्ति मिं भस्म जुइ।’

21 “हे अय्यूब, आः परमेश्वरया अधीनय् च्वनादिसैं,

अले वय्कःनापं मिलय् जुयादिसैं। थुकिं छिमित भिं जुइ।

22 वय्कःया म्हुतुं शिक्षा कयादिसैं

छिं थःगु नुगलय् वय्कःया वचन थःगु मनय् तयादिसैं।

23 क्वमिलु जुयाः छि दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयाथाय् लिहां वल धाःसा,

छितः हाकनं न्हापा थें हे याइगु जुइ।

छिं थःगु पालं पापयात तापाक तयादिल धाःसा,

24 छिं लुँया चिचीधंगु धी धुल्य् वांछवयाबिल धाःसा,

ओपीरया लुँयात खुसिचाय् दइगु ल्वहं थें ताय्कादिल धाःसा,

25 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वर हे छिगु लागि लुँ जुयादी।

वय्कः हे छिगु निति दकलय् भिंगु वहः जुयादी।

26 अले छितः दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरपाखें सुख दइ।

छिं थःगु मिखा परमेश्वरपाखे ल्हनी।

27 छिं वय्कःयात प्रार्थना यानादी,

अले वय्कलं न्यनादी, छिं थःगु भाकलत पूर्वकादी।

28 छिं न्ह्याःगु हे यानादीसां उकी छि ताःलाइ।

छिगु लुँय् जः थी।

29 मनूतय्त क्वह्वांकीबलय् छिं थथे धयादी, ‘थुमित थकयादिसैं!’

अले वय्कलं क्वह्वाकांतःपिन्त बचय् यानादी।

30 वय्कलं निर्दोष मखुपिन्त नं बचय् यानादी।

छिगु ल्हाः निर्दोष जूगुलि वय्कलं इमित छुत्कारा बियादी।”

23

अय्यूबं परमेश्वरयात कचकच याःगु

- 1 अले अय्यूबं लिसः बिल,
- 2 “आः नं जिं दिक्क चाय्क कचकच याना हे च्वने।
दुःखय् जि पिच्यानाः हाःसां नं परमेश्वरया ल्हाः इयातु।
- 3 ओहो! वय्कःयात गन नापलाकेगु स्यूगु जूसा,
वय्कः च्वनादीगु थासय् दुहां जक वने दःसां,
- 4 जिं थःगु मुद्गा वय्कःया न्ह्यःने तयेगु
अले जिगु जवाःसवाः वय्कःयात न्येकेगु।
- 5 अले वय्कलं छु लिसः बियादीगु खः जिं थुइकेफु,
वय्कलं छु धयादीगु खः व जिं थुइगु।
- 6 वय्कलं थःगु फुक्क तःधंगु बल जिगु विरोधय् छ्यलादी ला?
मखु, परमेश्वर थःमं हे ला जिगु विरोधय् गुबलें दोष बियादी मखु।
- 7 अले स्वजापिं मनूतयसं वय्कःया न्ह्यःने थःगु मुद्गा न्ह्यब्वये फइ।
जिम्ह न्यायाधीशपाखें जितः न्ह्याबलें छुत्कारा दइ।
- 8 “जि पुर्बपाखे वन धाःसा वय्कः अन मदी।
पच्छिमपाखे वन धाःसा जिं वय्कःयात सीके मफु।
- 9 वय्कलं उत्तरपाखे ज्या याइबलय् जि वय्कःयात खंके मफु।
वय्कः दच्छिमपाखे फहिलादीबलय् नं जिं वय्कःयात खंके मफु।
- 10 तर वय्कलं जिगु फुक्क पहःचहः स्यू।
वय्कलं जितः जाँचय् यानादीबलय् जि लुँ थें जुयाः पिहां वये।
- 11 जि वय्कःया पलाःया ल्यू वनागु दु,
जि वय्कःया लैपुइ वनागु दु, अले उकिं थुखे उखे वनागु मदु।
- 12 वय्कःया म्हुतुं पिहां वःगु आज्ञायात जिं ‘म्हां’ मधया।
जिगु न्हियान्हिथंया नसा स्वयाः वय्कलं धयादीगु खँ जिं नुगलय् मुंकातःयागु दु।
- 13 “तर छकः वय्कलं क्वःछिनादी धुंकाः सुनां वय्कःया मनयात हीके फइ?
वय्कःयात छु याये मास्ति वः, व वय्कलं यानादी।
- 14 वय्कलं थःगु योजना जिगु विरोधय् पूरा यानादी।

थज्याःगु यक्व योजना वयकःयाके दु।

15 उकिं वयकःलिसें नापलायेत जि गयाः।

थ्व फुक्क खँया बारे बिचाः यायेबलय् जि गयाः।

16 परमेश्वरं हे जिगु मनयात कमजोर यानादीगु दु।

दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं हे जितः गयाःचिकुं जाय्कादीगु दु।

17 जिगु छचाःखेरं खिउँगु दुसां जि सुम्क च्वने मखु,

छाय्धाःसा तसकं खिउँगुलि जिगु ख्वाःयात त्वपुयाब्यूगु दु।”

24

1 “दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं न्यायया ई छाय् क्वःछिना मदीगु?

वयकःयात म्हस्यूपिन्सं वयकःया दिं छाय् स्वये मखंगु?

2 दुष्ट मनूतय्सं सिमानाया ल्वहं चीकाछवइ,

मेपिनिगु खुयाहःगु फैतयूगु बथां इमिसं ज्वइ।

3 इमिसं मांबौ मदुपिनि गधा ख्यानायंकी,

अले भाःत मदुपिनि द्रहं वं त्यासा मपुतले तकया लागि बरः काइ।

4 इमिसं गरीबतयत् लँपुं ध्वानाछवइ,

इमिसं देशयापि गरीबतयत् जबरजस्ती सुलाच्चनीगु थासय् छवइ।

5 आहारा मालेत गुँग्धा मरूभूमिइ चाःहिलाजूगु थें गरीबत नयेगु नसा मालेत चाःहिला जुइ।

मरूभूमि इमि काय् म्हाय्पिनिगु लागि नयेगु नसा बी।

6 गरीबतयत् मेपिनिगु बुँइ अन्न मुंके बी,

इमिसं दुष्टतय्गु केबय् ल्यनाच्चंगु दाख मुनी।

7 फायेगु गा मदुगुलि इपिं चान्हय् छुं मफासे घनी।

चिकुलाबलय् म्ह त्वपुइत इमिके छुं दइ मखु।

8 पहाडय् तसकं वःगु वां इपिं तसकं प्याइ,

शरण कायेगु थाय् मदुगुलि ल्वहंधीया कापिचाय् इपिं मुनी।

9 दुष्टतय्सं मांम्हं बुया तःपि बौ मदुपि मस्तयत् लाकायंकी,

अले गरीब मनूया दुस्त्वम्ह मचायात इमिसं त्यासाया पलेसा यंकी।

10 वसः मदुगुलि इपिं पचिनांगां हे वनी।

इमिसं थःगु अन्नया थू ज्वनी अय्त्नं इमित नयेपित्याइ।

- 11 इमिसं जैतूनया सिमाया इवःया दथुइ जैतून तिसीइ,
इमिसं दाखया रस ला तिसी अयून प्याः चाइ।
- 12 शहरं सीत्यंम्ह मनू पिच्यानाः हाःगु सः ताये दइ,
अले घाःपाः जूम्ह मनू ग्वाहालिया लागि हाली।
अयून परमेश्वरं ट्रंकूपिं सुयातं नं दोष बियादी मखु।
- 13 “अन जःया विरोधय् विद्रोह याइपिं मनूत दु।
इमिसं जःया बारे मस्यू
अथवा उकिया लैय् च्वनामच्चं।
- 14 ज्यानमारा धाःसा सुथय् खिउँ खिउँ धाबलय् दनाः
गरीब व मगाःमचाःपिन्त स्याइ।
चान्हय् धाःसा वं खूँनं थें लुटपाट याइ।
- 15 सुनानं जितः खनि मखु धकाः बिचाः यानाः
व्यभिचारीया मिखां सन्ध्याकाः ई पी।
वयात सुनानं मखनेमा धकाः वं थःत मेम्ह मनू थें च्वंकी।
- 16 चान्हय् खूँ अंगः तछ्यानाः छेंय् छेंय् दुहां वइ।
तर न्हिनय् इपिं सुलाच्चनी अले जःपाखें तापाक च्वनी।
- 17 तसकं खिउँसे च्वंगु इपिं सकसिगु नितिं सुथ खः।
इमिसं तसकं खिउँगुया आतंकयात यय्की।
- 18 “अज्याःपिं मनूत लःया सतहय् पीजा थें खः।
इमिगु बुँयात देश न्यंकंयापिं मनूतय्सं सराः बी।
थुकथं सुं नं दाखक्यबय् वनी मखु।
- 19 गथे नायावंगु च्वापुयात सुखा व क्वाःजलं गंकाबी,
अथे हे पाप याइपिन्त चिहानं नाश याइ।
- 20 इमि मांपिन्सं इमित ल्वःमंकी,
किलं इमित नइ,
दुष्ट मनूतय्त लुमंकीगु जुइ मखु,
तर इपिं सिमा थें त्वधुली।
- 21 इमिसं थारिपिं मिस्तय्त लुतय् याइ।
भाःत मदुपिन्त भचा भचा नं माया याइ मखु।

- 22 तर परमेश्वरं बल्लाःपिन्त थःगु बलं घिसय् यानायंकादी।
 इपिं दंसां तबि इमिगु जीवनया आशा दइ मखु।
- 23 वय्कलं इमित सुरक्षा बियादी अले इमित सुरक्षा दइ।
 तर वय्कःया मिखां इमिगु पहःचहः स्वयाच्चनादी।
- 24 पलखया निति दुष्ट मनूत तःधनी।
 अनंलि इपिं दयाच्चनी मखु।
 इमित क्वय् क्वकाइ अले मेपिन्त थें मुनी।
 इमित अन्नया बालिचा थें चाइ।
- 25 “थ्व थथे मखुसा, सुनां जितः फताहा ठहरय् याये फइ?
 अथवा सुनां जिगु वचन ज्यालगय् मजू धकाः क्यने फइ?”

25

बिल्ददया लिसः

- 1 अले बिल्दद शहीनं लिसः बिल,
 2 “परमेश्वर शक्ति दुम्ह खः, सकसिनं वय्कःया भय कायेमाः।
 वय्कलं थःगु स्वर्गया राज्यय् शान्ति जुइकातइ।
- 3 सुनानं वय्कःया सेना ल्याः खाये फइ ला?
 वय्कःया जः सुयाथाय् मथ्यंगु दु?
- 4 परमेश्वरया मिखाय् मनू गय् यानाः धर्मी जुइ फइ?
 अथवा मिसापाखें बूम्ह मनू गय् यानाः दोष मदुम्ह जुइ फइ?
- 5 वय्कःया मिखाय् तिमिला नं मथी,
 अथवा वय्कःयात नगुत नं यचुसे मच्चं धाःसा
- 6 थुकथं हे परमेश्वरया मिखाय् मनूत की थें खः,
 झीपिं सीमानिपिं मनूत किमि थें जक खः।”

26

अय्यूबया लिसः

- 1 अले अय्यूबं लिसः बिल,
 2 “जि शक्ति मदुम्ह मनूयात छिं गय् यानाः ग्वाहालि यानादिल?
 जि बल मदुगु ल्हाः दुम्हय्सित छिं गय् यानाः बचय् यानादिल?

- 3 जि बुद्धि मदुम्ह मनूयात छिं छु सल्लाह बियादिल?
अले छिं गुगु तःधंगु दुग्यां क्यनादिल?
- 4 थज्याःगु खँ ल्हायेत छितः सुनां ग्वाहालि यात?
अले छिगु म्हुतुं सुयागु आत्मां न्ववात?
- 5 “सीपिनिगु आत्मा लःया क्वय् थरथर खानाच्चंगु दु,
अन च्वंपिं फुक्कसिगु आत्मा नं।
- 6 मृतलोक परमेश्वरया न्ह्यःने नांगां जूगु दु,
विनाशयाइगु थाय् ह्वातां जूगु दु।
- 7 वय्कलं खालि थासय् उत्तरयागु आकाशयात चक्कंकादी,
अले खालिगु थासय् पृथ्वीयात यख्खानादी।
- 8 वय्कलं लःयात थःगु सुपाँचं भुनादी,
अयूनं उकिया तौलं सुपाँय् तज्यानाः वइ मखु।
- 9 थःगु सुपाँय् चक्कंकाः
पुन्हिया तिमिलायात त्वपुयादी।
- 10 वय्कलं लःयात अलग यानादीबलय् क्षितिज दय्कादिल,
वय्कलं दिं व चाया दथुइ सिमाना तयादिल।
- 11 वय्कलं ब्वःबीबलय् आकाशया जग थुरथुर खाइ,
अले ग्यानाः थारान्हुइ।
- 12 थःगु शक्तिं वय्कलं समुद्रयात शान्त यानादिल,
अले थःगु दुग्यानं तःधिकःम्ह समुद्री जन्तुयात कुचा कुचा यानादिल।
- 13 वय्कःया सासलं आकाश सफा जुल।
सुल्ल न्ह्यानाच्चंम्ह सर्पयात वय्कःया ल्हातं सुयाबिल।
- 14 थ्व ला वय्कःया शक्तिया छुमां जक खः,
झीसं न्यनागु वय्कःया खुसखुस खँ ल्हाःगु सः जक खः।
वय्कःया शक्ति दुगु हाःसः सुनां थुइके फइ?”

27

अय्यबं दक्कलय् लिपा थः पासापिन्त धाःगु खँ

- 1 अले अय्यबं थःगु भाषण हाकनं शुरू यात,
2 “गथे परमेश्वर म्वाःम्ह खः,

- गुह्यसिनं जिगु अधिकार लाकाकाल,
 अले दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरया नामय,
 गुह्यसिनं जिगु मनयात म्हाइपुकाबिल।
- 3 जिगु म्हय् प्राण दतले,
 अले परमेश्वरया सासः जिगु न्हासय् दतले,
- 4 छुं नं मभिं गु खँ जिगु म्हतुं पिहां वइ मखु,
 अले जिगु मेचां छुं नं मखुगु खँ ल्हाइ मखु।
- 5 छिकपिनिगु खँ खःगु खँ खः धकाः जिं गुबलें धाये मखु।
 जि मसीतले जि दोष मदुम्ह मनू खः धकाः धायेगु त्वःते मखु।
- 6 जिं थःगु धार्मिकतायात तयातये,
 जि म्वानाच्चंतले जिगु विवेकं जितः दोष बी मखु।
- 7 “जि शत्रु दुष्ट थें जुइमा,
 जि विरोधी अन्यायी थें।
- 8 छाय्धाःसा परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह
 मनूयात परमेश्वरं नाश यानादीबलय् वयात छु आशा दइ?
- 9 वयात दुःख जुइबलय्
 परमेश्वरं वयागु बिन्ति न्यनादी ला?
- 10 वयात दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरपाखें लसता दइ ला?
 वं न्ह्याबलें वय्कःया नां कयाः बिन्ति यानाच्चनी ला?
- 11 “परमेश्वरया शक्तिया बारे जिं छिकपिन्ति स्थने,
 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरया योजनायात जिं सुचुके मखु।
- 12 छिकपिं सकसिनं थ्व खँ खंगु दु,
 छिकपिन्सं थज्याःगु बकंफुसुलु खँ छाय् ल्हानादियागु?
- 13 “दुष्ट मनूतयगु भाग परमेश्वरयापाखें थ्व हे खः।
 दया मदुपिनिगु सर्बय् दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरपाखें थ्व हे खः।
- 14 वया यक्व काय्म्ह्याय्पिं दुसां तबि इमित तरवारं स्याइ।
 वया काय्म्ह्याय्पिं नये पित्याकाच्चनी।
- 15 म्वानाच्चं पिं नं महामारीं सिनाः चिहानय् थ्यनी।

- इमिगु निति इमि कलाःपि ख्वइ मखु।
 16 वं धू थें सम्पन्ति मुंकूसां तबि,
 अले चा थें यक्व वसः मुंकूसां तबि,
 17 उपि धमीतयसं फी,
 वयागु धन-सम्पन्ति दोष मदुपि मनूतयसं इनाकाइ।
 18 वं दयकूगु छें माकःचाया जाः थें बमलाःगु जुइ
 अथवा पिवाः च्वनीम्हयसिनं दयकूगु बल्चा थें जुइ।
 19 व धनी जुयाः ला घनी तर आवंलि अथे जुइ मखु।
 वं मिखा चाइकीबलय् वयागु फुक्क धन-सम्पन्ति मदयेधुंकी।
 20 भय खुसिबाः वःगु थें वयाके वइ,
 अले ग्यानापुक वइगु वाफसं वयात चान्हय् ब्वय्कायंकी।
 21 पुर्बयागु फसं वयात ब्वय्कायंकी अले वयागु नां तक नं ल्यं दइ मखु।
 फसं वयात वयागु छें तापाक ब्वय्कायंकी।
 22 वं बिस्युं वनेगु कुतः याःसां
 दया हे मयासें फय् वयाके वइ।
 23 फसं व खनाः ल्हाःपा थाइ
 अले सुलि पुयाः वयात वयागु थासं बिसिकेछवइ।”

28

मनूतयसं बुद्धि मालेगु

- 1 धात्थें वहः पिहांवइगु थाय् दइ,
 लुँ यचुकीगु थाय् दइ।
 2 नँ जमिनं लिकाइ,
 सिजः कचिगु धातु नायकाः लिकाइ।
 3 मनूतयसं खिउँगुयात मदय्काबी।
 इमिसं पृथ्वीया तातापागु थासय् तसकं खिउँगुलिइ कचिगु धातु माली।
 4 मनूत च्वनाच्चंगु थासं तापाक,
 लँजुवाःतयसं ल्वमंके धुंकूगु थासय् इमिसं सुखं म्हुइ।
 मेपि मनूतपाखें तापाक यग्गाइ अले थुखें उखें सनाः ज्या याइ।
 5 पृथ्वीं अन्न वइ,
 तर थुकिया दुने मि च्यानाः फुक्क फातापुइकाबी।

- 6 थुकिया चट्टानं नीलम पिहां वइ,
उकिया धुलय् लुँ दइ।
- 7 अन वनीगु लुँ सुं शिकारी पन्छीं म्हमस्यू।
अले बाय्चाया तेल्लाःगु मिखां नं व खनी मखु।
- 8 ग्यानापुपि पशुतय्सं नं अन पलाः तइ मखु,
सुं सिंह नं अन दुहां वनी मखु।
- 9 मनूतय्सं थःगु ल्हातं छाःगु ल्वहंधी चाइ,
अले पहाडयात हांनिसैं हे फातापुइकाबी।
- 10 इमिसं ल्वहंधिकय् सुंरुंङ्ग म्हुइ।
इमिगु मिखां उकिया फुक्क मू वंगु चिजत खनी।
- 11 इमिसं खुसितय् मुहान माली,
अले जमिनय् दुने थुनातःगु धन नं लिकाइ।
- 12 तर बुद्धि गन लुइके फइ?
दुग्यां गन दइ?
- 13 मनूतय्गु दथुइ व दइ मखु
मनूतय्सं उकिया मू सी मखु।
- 14 तःजाःगु समुद्रं धाइ, “व जिके मदु।”
सागरं धाइ, “व जिके मदु।”
- 15 भिंगु लुं व न्याये फइ मखु।
न वहः लनाः उकिया मू पुले फइ।
- 16 ओपीरया लुं व न्याये फइ मखु।
अथवा गोमेद थी व नीलमनापं व लनेफइ मखु।
- 17 लुँ व स्फटिकनापं व ज्वःलाकाः स्वये फइ मखु,
न उकियात भिंगु लुँयागु थलबलं हिले फइ।
- 18 भिंपू व जास्परया ला नां तकं मकासां ज्यू।
बुद्धिया मू मणिक्य स्वयाः यक्व जुइ।
- 19 थ्वनापं कूश देशया पुष्पराजयात ज्वःलाकाः स्वये फइ मखु।
भिङ्गु लुं थ्व न्याये फइ मखु।

परमेश्वर जक बुद्धि दुम्ह खः

- 20 “बुद्धि गनं पिहां वइ?
दुग्यां गन दइ?
- 21 संसारया सुं म्वाःपिनिगु मिखां व खंके फइ मखु।
आकाशय् ब्वइम्ह इंगःपन्छीं नं व खनी मखु।
- 22 विनाश व मृत्युं धाइ,
‘जिमिसं ला न्यनागु जक खः’।
- 23 परमेश्वरं जक बुद्धिया लँ स्यू।
वय्कलं व गन लुइके फइ धकाः स्यू।
- 24 छायाःसा वय्कलं पृथ्वीया फुक्क थाय् खं,
वय्कलं आकाश वय्यागु फुक्क खँयात स्वयादी।
- 25 परमेश्वरं फय्यात शक्ति बियादीबलय्,
अले लःयात दानादीबलय्,
- 26 वय्कलं आकाशं वइगु वायागु लागि विधि
व नँ न्यानाः वइगु वाफय्या लागि लँ क्वःछिनादीबलय्,
- 27 वय्कलं बुद्धियात खनाः व गथे च्वं स्वयादिल।
वय्कलं उकियात थासय् तयादिल अले उकियात बांलाक जाँचय् यानादिल।
- 28 अले वय्कलं मनूयात धयादिल,
‘स्व, प्रभुया भय कायेगु हे बुद्धि खः।
मभिगु ज्यापाखें तापाक च्वनेगु हे दुग्यां खः।’ ”

29

अय्यब थःगु न्हापायागु सुवाःया बारे न्ववागु

- 1 अय्यब थःगु खँ धया तुं च्वन। वं धाल,
2 “जिगु अवस्था न्हापा परमेश्वरं
जितः स्वयादीगु इलय् थें जूगु जूसा गुलि ज्यूगु।
- 3 उबलय् वय्कःया मत जिगु छय्या च्वय् थीगु।
जि खिउँगुलिइ थुखे उखे वनेबलय् वय्कलं जितः जः बियादीगु।
- 4 उपि जिगु दकलय् बांलाःगु दिं खः,
उबलय् परमेश्वरया लिक्कया स्वापुं जिगु छँयात सुवाः बीगु।
- 5 उबलय् दक्क शक्ति दुम्ह परमेश्वर जिनापं दइगु,
अले जिमि काय्म्व्हाय्पिं जिगु प्यखें दनाच्चनीगु।

6 च्वलेचात व सातपाखें जिं यक्व दुरु दय्केगु,
अले ल्वहंया ल्वहं जक दुगु थासय् नं जैतूनत बांलाक सयावइगु।

7 “चुकय् च्वनेत जि शहरया मू ध्वाखां जुयावनेबलय्

8 जि खनाः ल्याय्म्हपिं मनूतय्सं लें त्वःताबीगु
अले बुरापिं मनूत दनीगु।

9 हाकिमतय्सं नवाय्गु दीकीगु
अले थःगु म्हतुइ ल्हाः तइगु।

10 भारदारतय्गु सः हे बन्द जुइगु,
इमिगु मेचा थक्वय् प्यपुनीगु।

11 जिं न्ववानागु न्यपिन्सं जितः धन्य धाइगु,
जितः खँक्वसिनं जिगु तारिफ याइगु।

12 छायाःसा ग्वाहालि फ्वनीबलय् गरीबतय्
अले हाःनाः मदुपिं बौ मदुपिन्त जिं बचय् याना।

13 सीत्यंम्ह मनुखं जितः आशिष बीगु,
अले जिं भाःत मदुम्हय्सित लयल्यतातां म्ये हालीपिं यानाबीगु।

14 जिं धार्मिकतायात वसः थें फिना,
इन्साफयात जिं जिगु वसः व फेटा थें पुना।

15 कांया लागि जि मिखा जुया,
अले लंगराया लागि तुति।

16 मगाःमचाःपिनिगु लागि जि अबु थें खः।
जि मुझय् म्हमस्यूम्ह मनूया पंलीगु।

17 जि भभिंम्ह मनूया वाकुधीयात त्वःथुला बीगु,
अले वयागु म्हतुं जिं शिकारयात लाकाकायेगु।

18 “जि यक्व म्वाइ,
‘अले याउँक छेंय हे सी धकाः आशा यानागु।

19 जिगु हा लःपाखे न्यनावनी
अले चच्छि हे जिगु कचाय् सुतिलः च्वनी।

20 जिगु महिमा जिके दुने न्हाबलें ताजा जुयाच्चनी,
अले जिगु ल्हातय् धनु न्हाबलें न्हगु जुयाच्चनी।’

- 21 “मनूतयसं यक्व आशा यानाः जिगु खँ न्यनीगु,
अले जिगु सल्लाहया निति सुम्क पियाच्चनीगु।
- 22 जिं न्ववाये धुंकाः इमिसं छुं खँ तनी मखु।
जिगु खँ इमिगु नुगलय् वा वइबलय् बँ प्याथें प्याइगु।
- 23 मनूतयसं वा वइगु पियाच्चं थें जितः नं पियाच्चनीगु।
बसन्तया इलय् वइगु वा थें इमिसं जिगु वचनयात त्वनीगु।
- 24 जि मुसुहुं न्हिलेबलय् इमित साहस दइगु।
जिगु चकंगु ख्वाः इमिगु लागिं मू वंगु जुइगु।
- 25 जिं इमित लँ क्यनेगु अले इमि नायः जुयाच्चनीगु।
जुजु थः सेनायात लडाईलय् यंकूगु थें जिं इमित यंकेंगु।
जिं नुगः मछिंकाच्चंपिन्त सान्त्वना बीगु।”

30

अय्यूबया आःयागु दुःख

- 1 “तर आः, जि स्वयाः चिधिकःपिं जि खनाः हेस्यानाः न्हिलीगु।
इमि अबुपिन्त जिं जिगु फे पिवाः च्वनिपिं खिचातनापं तयेत तकं मत्वःपिं
तायकेंगु।
- 2 इमिगु ल्हायागु बल जिगु लागि छु ज्यालगय् जू धकाः?
इमिगु शक्ति खतम जुइ धुकूगु खः।
- 3 इपिं गरीब व नये मखनाः गंसि जुइ धुकल।
इपिं चान्हय् चान्हय् मस्भूमिया सुख्खा थासय् चाःहिला जुइगु।
- 4 नयेत इमिसं झालं चि सवाः वःगु जडिबुटी
इमिगु नयेगु नसा तुफिमाया हा खः।
- 5 इमित मनूतयगु समाजं पितिनाछ्वःगु दु।
खुँयात हालाः लिनायंकूगु थें सकसिनं इमित हालाः लिनायंकीगु।
- 6 इपिं गंगु खुसिया चिरिबाःगु जमिनय्
व ततःग्वःगु ल्वहंधीया कापीइ च्वनेमाल।
- 7 पशुत थें इपिं झालय् हालीगु,
अले सिमाचाया क्वय् ग्वारा चिनाः च्वनीगु।
- 8 इपिं नां मदुपिं मूर्खपिं
व देशं पितिनाछ्वःपिं खः।

- 9 “आः जितः इमि काय् म्हायपिन्सं हेस्याइगु।
इमिगु दथुइ जि न्हिइकीगु खँ जूगु दु।
- 10 इमिसं जितः क्वह्वांकीगु, इपि जिपाखें तापाक च्वनीगु,
इपि जितः थुकलं बीत लिचिली मखु।
- 11 छायाःसा परमेश्वरं जितः बल मदुम्ह व ग्वाहालि मदुम्ह यानादीगु दु,
इमिसं जितः थःगु फुक्क तं प्वंकीगु।
- 12 इपि जिगु जवपाखे ग्वाः ग्वाः वयाः दं वइगु,
इमिसं जिगु तुतिया लागि जाः तइगु,
अले जितः नाश यायेत लँ दय्कीगु।
- 13 इमिसं जिगु लँ थुनाबीगु,
सुयागु ग्वाहालि मदय्कं हे इपि जितः नाश यायेत ताःलाइगु।
- 14 ह्वातां चालाच्च्वंगु पखाःया ह्वतं इपि मन्ह्यं मन्ह्यं दुहां वइगु,
दुंगु पःखालं इपि घ्वातुमतुघ्वानाः वइगु।
- 15 भयनं जितः घेरय् याइगु,
जिगु इज्जतयात फसं थें व्वय्कायंकीगु।
जिगु सुरक्षा सुपाँय् थें मदयावनीगु।
- 16 “आः जिगु प्राण जिगु दुने हे कम जुयाः वनाच्च्वंगु दु।
सास्तीया दिनं जितः न्हियान्हिथं थःगु पन्जलय् ज्वंगु दु।
- 17 चान्हय् जिगु फुक्क क्वँचय् च्वास्स मिंक सुइगु।
जितः जूगु सास्ती दी हे मखु।
- 18 तःधंगु शक्तिं परमेश्वरं जिगु वसः ज्वनादी।
वय्कलं जिगु गतां ज्वनादी।
- 19 परमेश्वर थःम्हं हे जितः ध्याचलय् वांछवयादीगु दु,
जि धू व नौ थें जूगु दु।
- 20 “हे परमेश्वर, जिं छितः बिन्ति याये, तर छिं लिसः बियादी मखु,
जि छिगु न्ह्यःने दने तर छिं वास्ता हे यानामदी।
- 21 छि जि प्रति निष्ठुर जुयादीगु दु,
थःगु फुक्क शक्तिं जितः हमला यानाच्च्वनादीगु दु।
- 22 छिं जितः ज्वनाः फय्या न्ह्यःने वान्छवयादी।

- छिं जितः ग्वःफसय् फुत्त वान्छवयादी।
 23 छिं जितः मृत्युया ल्हातय् लःल्हानादी धकाः जिं स्यू,
 फुक्क म्वाःपिं थ्यनेमाःगु थासय् थ्यंकादी।
 24 “दुःख जुयाः ग्वाहालि फ्वनीबलय्
 सुनानं मगाःमचाःम्ह मनूया विरोधय् थःगु ल्हाः ल्हनी मखु।
 25 छु जि आपतय् लाःपिनिगु नितिं मख्वया ला?
 छु गरीबतय्गु नितिं जिगु नुगः मख्वः ला?
 26 जिं भिं जुइगु आशा यानागु खः, तर उकिया पलेसा मभिं वल।
 जःयागु आशा यानागु खः, तर खिउँगु वल।
 27 जिगु दुने हलचल जुयाच्चंगु दु,
 जिगु दुःखया दिं वये धुंकल।
 28 निभाः मदय्कः हे जिगु ख्वाः खिउँसे च्वनाः जि हाकुस्य च्वने धुंकल,
 ग्वाहालिया नितिं बिन्ति यायेत जि सभाय् दनाच्च्वने।
 29 जि ध्वंचातय् किजा जूगु दु,
 न्हिकांझंगःत जि पासापिं जूगु दु।
 30 जिगु छेंगू हाकुयाः ब्वलावइ।
 ज्वर वयाः जिगु म्ह च्याःगु दु।
 31 जिगु वीणाया लय् मृत्युया म्ये जूगु दु,
 जिगु बाँसुरी धाःसा ख्वःपिनिगु सः थें जूगु दु।”

31

जिं टुंकागु मदु

- 1 “सुं मिसायात बांमलाःगु मिखां स्वये मखु धकाः
 जिं थःगु मिखालिसें बाचा चिनागु दु।
 2 मनूया नितिं परमेश्वरं स्वर्गं ल्ययादीगु भाग छु खः?
 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं च्वयनं बियादीगु सर्बय् छु खः?
 3 व दुष्ट ज्या याइपिनिगु लागि नाश
 अले मखुगु ज्या याइपिनिगु नितिं विपत्ति, मखु ला?
 4 परमेश्वर थःम्ह हे जिगु पहःचहः स्वयामदी ला?

जिगु फुक्क पलाः ल्याः खानाः मदी ला?

5 “जिं मखुगु खँय् गुबलें पलाः न्ह्याकागु मदु धकाः पाफये

अथवा जिगु तुति धोखा बीत ब्वाँय् जुगु मदु।

6 न्याययागु तराजुइ परमेश्वरं जितः लनादीमा,

अले वय्कलं जि धमींम्ह खः धकाः सीकादीमा।

7 जिगु पलाः मखुगु लँय् वंगु दुसा,

जिगु मनं मिखाया इच्छा कथं याःगु दुसा,

अथवा जिगु ल्हातय् दाग प्यपुनाच्चंगु दुसा,

8 जिं पिनागु अन्न मेपिन्सं नयेमा,

जिगु बालियात हानापं लिनाकायेमा।

9 “जिगु मन थः जःलाखःलाया कलाःपाखे वंगु दुसा

अले वयागु छँया लुखाय् जिं वयात पियाच्चनागु दुसा,

10 जिमि कलाः मेम्ह मनूया दासी जुयाः वनेमा,

अले मेपि मनूतय्सं वलिसें लसपस यायेमा।

11 छायाःसा व ला मछालापुसे च्वंगु ज्या खः,

न्याय याइगु छगू अपराध खः।

12 थ्व ला फुक्क कथं नाश याइगु मि थें खः,

जिगु बालियात हानिसें लिनाकाइगु मि।

13 “जिम्ह दास वा दासी जिगु विरोधय्

उजुर यायेत जिथाय् वइबलय्

जिं इमिगु खँ मन्यनागु दुसा,

14 परमेश्वर खनेदय्क झाइबलय् जि गय् यानाः वय्कःया न्ह्यःने दने फइ?

वय्कलं ल्याःचाः कयादीबलय् जिं छु लिसः बीगु?

15 जितः मांया प्वाथय् दयकादीम्हसिनं इमित नं दयकादीगु मखु ला?

छम्ह हे परमेश्वरं जिमित मांया प्वाथय् सृष्टि यानादीगु मखु ला?

16 “जिं चीमिपिन्त ग्वाहालि यायेत म्हाः धयागु दु ला?

वा जिं भाःत मदुपिन्त क्वत्यलागु दु ला?

- 17 जिं थःगु मरि मांबौ मदुपिन्त
 इनामब्युसैं थःके हे तया तयागु दु ला?
- 18 मखु, जिं अथे यानागु मदु, जिं ला इमित इमि अबुनं थें लहिना।
 जिं थः बूगु दिननिसें हे भाःत मदुम्हयूसित स्वयावयाच्चनागु दु।
- 19 सुं छैय् मदुम्ह, वसः मदय्काः च्वनाच्चंगु
 व चीमिपि वसः फीगु मदय्काः च्वनाच्चंगु खनाः
- 20 जिं इमित लुमुकेत जिम्ह फैया ऊनं दय्कूगु वसः बियाबलय्
 इमिसं जितः सुवाः मब्यूगु दु ला?
- 21 अदालतय् जितः ग्वाहालि याइम्ह दुगु खनाः
 जिं मांबौ मदुपिन्त ल्हाः ल्हनागु दु ला?
- 22 जिं अथे यानागु दुसा जिगु ब्वहः कुतुं वनेमा
 अले जिगु लप्पा साहालं चबुइमा।
- 23 छायाधाःसा जि परमेश्वरपाखें वःगु विपत्ति खनाः जि गयाः।
 वय्कःया गौरवं यानाः जिं थथे याये फइ मखु।
- 24 “जिं पाफये, जिं ध्यबाय् भलसा तयागु मदु,
 वा भिगु लुँयात ‘छ जिगु सुरक्षा खः’ धकाः धयागु मदु।
- 25 जि थःगु धनसम्पत्तिइ
 अले थःगु ल्हातं कमाइ यानागु धनय् लय्तायागु मदु,
- 26 जिं ज्वाल्लच्चंगु सूर्ययात,
 अथवा गौरवं जाःगु तिमिलायात स्वयाः,
- 27 मनं मनं उपिं प्रति जिगु नुगः क्वसाय्कागु मदु,
 अले उमित पुजा यायेत जिगु ल्हाः ल्हनागु मदु।
- 28 व जिं अथे यानागु दुसा जितः नं न्यायाधीशतपाखें सजॉय दयेमा।
 छायाधाःसा अथे यायेगु धयागु जिं स्वर्गय् दुम्ह परमेश्वरयात इन्कार यानागु
 जुइगु।
- शत्रुत व परदेशीतय्गु च्यूताः
- 29 “जिमि शत्रु नाश जूगु खनाः जि गुबलें लय्तायागु मदु,
 अथवा वयात दुःख जूबलय् जि गुबलें लय्तायागु मदु,

- 30 व 'इवक्कनीमा' धकाः सराः बियाः
जिं गुबलें पाप मयाना।
- 31 जि च्यःतयसं गुबलें थथे धाःगु मदु,
'वं मेपिन्त नयेपित्याकाः वनेबिल।'
- 32 परदेशीत चान्हय् लँय् घने माःगु मदु,
छाय्धाःसा लँजुवाःतयगु लागि जिगु छँया लुखा न्ह्याबलें चाः।
- 33 मेपिं मनूतयसं याःथें, जिं जिगु नुगलय् जिगु पाप सुचुकेगु कुतः यानागु मदु।
- 34 मनूतयसं छु धाइ धकाः वा थःथितितयसं हेपय् याइ धकाः जि गुबलें ग्यानागु मदु,
जि गुबलें सुम्क मच्चना अले छँय् मच्चना।
- 35 "जिगु खँ न्यनीम्ह सं दुगु जूसा गुलि ज्युगु,
स्व, थ्व जिगु सत्य खँ खः।
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं हे लिसः बियादीमा।
जितः दोष ब्यूम्हयसिनं थःगु दोष पत्र च्वयाबीमा।
- 36 जिं गर्व यानाः उपिं दोष पत्र ब्वहलय् तयाः जुयेगु,
मुकुट थें पुयाः जुयेगु
- 37 जिं यानागु फुक्क ज्या जिं परमेश्वरयात कनाबीगु जुयेगु,
जि वया न्ह्याःने राजकुमार थें वनेगु जुयेगु।
- 38 "जिं थम्हं हे पालागु बुँ जिं खुया कयागु दुसा
अले व उकिया मालिकपाखें लाका कयागु दुसा
- 39 जिं उकिया अन्न धिबा मपुसैं नयागु दुसा
म्हयतयगु नुगः ख्वयेकागु दुसा
- 40 अले तछ्वया पलेसा झाः
व छ्वया पलेसा तुघाँय् बुयावयेमा।"
- अय्यबया वचन क्वचाल।

32

एलीहं अय्यबया पासापिन्त लिसः ब्युगु

1 अय्यबं थःत धर्मीम्ह ताय्कूगु जुयाः उपिं स्वम्ह मनुखं अय्यबयात लिसः बीगु
त्वःतल।

2 तर राम वंशयाम्ह बुजी, बारकेलया काय् एलीह् अय्यूब खना: तसकं तंचाल,
छाय्धा:सा अय्यूबं थ:त परमेश्वरयात स्वया: धर्मी ठहरय् यात।

3 उपिं स्वम्ह पासापिं खना: नं व तंचाल। छाय्धा:सा अय्यूबयात लिस: बीत
इमिके छुं लिस: हे मदु। ख: ला इमिसं वयात दोषी ठहरय् या:गु ख:।

4 इपिं अय्यूबलिसें खँ ल्हानाच्चवंतले एलीह् सुम्क च्वनाच्चंगु ख:। छाय्धा:सा
इपिं व स्वया: थकालिपिं ख:।

5 तर उपिं स्वम्हय्सिके अय्यूबयात लिस: बीत छुं लिस: मदुगु खना: एलीह्
तंचाल।

6 अले बुजी, बारकेलया काय् एलीह्ं थथे धाल,
“जि ला चिधिक:नि,
अले छिकपिं बुरा जुइ धुंकल।

उकिं जिं भय कयागु ख:।

छिकपिन्त जिगु बिचा: कनेत ग्यानागु ख:।

7 जिं बिचा: याना, ‘उमेरं न्वायेमा,
अले यक्व दँ दुपिन्सं बुद्धि स्यनेमा।’

8 तर मनूतयगु दुने परमेश्वरया आत्मा दु,
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु सास:, गुम्हय्सिनं इमित दुग्यां बी।

9 बुरापिं जक बुद्धि दुपिं जुइ मखु,
अथवा न्याय थूपिं बुरापिं जक जुइ मखु।

10 “उकिं जिगु खँ न्यनादिसँ! धका: जिं धाये।
जिं छु स्यू व जिं धाये।

11 जि सुम्क च्वना: छिकपिनिगु खँ न्यनाच्च्वना।
छिकपिन्सं दुग्यांया खँग्व: मालादीबलय्

जिं छिकपिनिगु धापू ध्यान बिया: न्यनाच्च्वना।

12 जिं ध्यान बिया: छिकपिनिगु खँ न्यना,
स्वयादिसँ! सुनानं अय्यूबयागु खँ मखु धका: मधा।

छिकपिं मध्ये सुनानं वय्क:या जवा:सवा:या लिस: मब्यू।

13 “जिमिसं बुद्धि काये धुन’ धका: छिकपिन्सं धयादी मते।
‘मनुखं मखु, परमेश्वरं हे वयात लिस: बियादीमा।’

14 तर अय्यूबं जिगु विरोधय् न्वावागु मदु।

छिकपिन्सं थे जिं वयात लिसः बी मखु।

- 15 “हे अय्यूब, छं स्वम्ह पासापिनिगु नुगः क्वतुंगु दु,
छिकपिन्सं छुं लिसः बियादी मखु, धायेत छिकपिन्के छुं हे मदु।
- 16 छिकपिन्सं न्वमवाः धकाः जिं पियाच्चनेगु ला?
छाय्धाःसा छिकपिं अन दनाच्चनी, लिसः बी हे मखु।
- 17 आः जिं नं लिसः बी,
जिं नं थःगु बिचाः प्वंके।
- 18 छाय्धाःसा जिके यक्व खँ दु,
जिगु दुने दुगु आत्मां जितः करं क्यंकी,
- 19 स्वयादिसँ! जिगु प्वाः पुसा तयातःगु दाखमघ थें च्वं।
दाखरसयागु न्हगु म्हेचा थें पूरा फ्वंगाःगु दु।
- 20 शान्ति काय्त जिं न्ववायेमाः,
जिं थःगु म्हुतुप्वाः चाय्काः लिसः बीमाः।
- 21 जिं सुयागुं पंली मखु।
जिं सुं मन्यात फुरफुरे याये मखु।
- 22 छाय्धाःसा जिं फुरफुरे याये सःगु जूसा,
जितः सृष्टि याःमहय्सिनं जितः याकनं ल्हनायंकीगु जुइगु।”

33

एलीहं अय्यूबयात ब्वःब्यूगु

- 1 “अयूनं हे अय्यूब, जिगु वचन न्यनादिसँ,
अले जिं धयागु फुक्क खँ ध्यान बियाः न्यनादिसँ।
- 2 स्वयादिसँ! जिं थःगु म्हुतुप्वाः चाय्केत्यनागु दु।
जिगु खँ जिगु मेच्चकाय् दु।
- 3 जिगु मुद्राय् जिं भिंगु नुगलं बहस याये,
थ्व बांलाक धाये।
- 4 जितः परमेश्वरयागु आत्मां दय्कादीगु खः।
दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयागु सासलं जितः जीवन बी।
- 5 छिं लिसः बियादी फुसा बियादिसँ,
थःत तयार यानाः जिगु सामना यानादिसँ।

- 6 स्वयादिसँ, परमेश्वरया मिखाय् जि छि थें हे खः।
जितः नं चां हे दयकूगु खः।
- 7 स्वयादिसँ, जि खनाः छि ग्याये म्वाः।
जिं छितः दबाब बी मखु।
- 8 “धात्थें छि धयादीगु खँ जिं न्यनागु दु,
जिं छिगु वचनया सः न्यनागु दु।
- 9 छिं धयादिल, ‘जि दोषी मखु, जिं छुं टुंकागु मदु।
जि निर्दोष खः, जिं छुं पाप यानागु मदु।
- 10 अयनं जिगु दोष परमेश्वरं लुइकादीगु दु।
वय्कलं जितः थः शत्रु भाःपियादी।
- 11 वय्कलं जिगु तुतिइ नेवः न्ह्याकादीगु दु,
अले जिं यानागु फुक्क ज्या वय्कलं स्वयाच्चनादी।’
- 12 “हे अय्यूब, जिं छितः धाये, छिं टुंकाच्चंगु दु।
परमेश्वर मनू स्वयाः तःधं।
- 13 परमेश्वरं मनूया उजूरया लिसः बियादी मखु धकाः छिं छाया परमेश्वरयात दोष
बियादीगु?
- 14 मनुखं थुइके मफुसां
परमेश्वर थीथी कथं न्ववानादी।
- 15 म्हगसय्, चान्हय्सियागु दर्शनय्,
मनूत थःगु लासाय् स्याक्क न्ह्यः वय्काच्चनिबलय्,
- 16 परमेश्वर इमिगु न्हायपनय् न्ववानादी फु,
अले वय्कःया ख्याच्चलं इमित ख्यानादी,
- 17 मनूयात वं यानाच्चंगु मभिंगु ज्या याके मबीत
अले वयात घमण्डपाखें तापाक तयेत,
- 18 वय्कलं वयागु प्राणयात मृतया लोकं बचय् यानादी
अले वयागु जीवनयात तरवारं नाश जुइगुपाखें बचय् यानादी।
- 19 “अथवा हाकनं, वयागु क्वेँचय् क्वेँचय् मदिकक स्यानाः
सास्तीया लासाय् मनुखं शिक्षा काइ।

- 20 अले वं नयेगु नसायात घृणा याइ।
अले वयागु प्राणं न्हाक्व साःगु नसा जूसां घृणा याइ।
- 21 वयागु म्ह गंसि जुयावनी,
वयागु सुलाच्चंगु क्वय्यं पिने खने दइ।
- 22 व मृत्यु लोकय् वनेत्यंगु दु,
अले जीवन नाश याइपिन्सं वयात पिपाच्चनी।
- 23 अयनं द्रुलंद्रुः स्वर्गदूतत मध्ये छम्ह,
परमेश्वर व मनूया दथुइ च्वनाः
ज्या याइम्हयसित वयागु लागिं छु पाय्छि खः
व लुमंकाबीत वयागु लिक्क दन धाःसा,
- 24 अले वं वयात दया यानाः परमेश्वरयात थथे धाल धाःसा,
'वयात त्वःताब्यु! वयात मृत्यु लोकय् वनेबी मते!
वयात त्वःतकेगु ध्यबा जिके दु।'
- 25 अबलय् व मनूया ला मचायागु थें न्हगु जुइ,
व ल्याय्म्हबलय् थें हे जुइ।
- 26 वं प्रार्थना याइबलय् परमेश्वर व खनाः लयतायादी।
वं परमेश्वरयागु ख्वाः खनी अले लयल्यतातां हाली।
परमेश्वरं वयागु अवस्था हाकनं न्हापा थें बांलाकादी।
- 27 अले वं मन्तयथाय् वयाः थथे धाइ,
'जिं पाप यानागु दु, जिं खःगु खँयात स्यंकागु दु,
तर परमेश्वरं जितः दयेमाःगु सजौंय बियामदी।
- 28 वयकलं जिगु प्राणयात गालय् वनेगुपाखें बचय् यानादिल।
जिगु जीवनं जः खनी।'
- 29 "परमेश्वरं थ्व फुक्क मनूया लागि यानादी,
निकः, स्वकः नं,
- 30 जीवनया जः वयाके थीमा धकाः
वयागु प्राणयात गालं लित हयेत।
- 31 "न्यनादिसैं, अय्युब, जिगु खँ ध्यान बियाः न्यनादिसैं!
सुम्क च्वनादिसैं, जि न्ववाये।

- 32 छितः छुं धायेमाःगु दुसा जितः लिसः बियादिसँ!
 न्ववानादिसँ, जितः छ निर्दोष जूगु स्वयेमास्ति वः।
 33 तर धायेमाःगु खँ मदुसा जिगु खँ न्यनादिसँ,
 सुम्क च्वनादिसँ, जिं छितः बुद्धि स्यने।”

34

एलीह्या वचन

- 1 अले एलीहं धाल,
 2 “हे बुद्धि दुपि मनूत, जिगु खँ बांलाक न्यनादिसँ,
 हे यक्व ज्ञान दुपि मनूत, जिगु खँ न्हाय्पं बियादिसँ!
 3 छायाःसा मेनं गय यांनाः नयेगु नसाया सवाः काइ,
 अथे हे न्हाय्पनं वचनयात जाँचय् याइ।
 4 उकिं छु खँ थिक जू झीसं नाला कायेनु
 अले छु खँ बांलाःगु खः व झीसं थःमहं हे सीकेनु।
 5 “छायाःसा अय्यूबं धयादीगु दु,
 ‘जि धर्मीमह खः, तर परमेश्वरं जिगु न्याय यांनादीगु मदु।
 6 जि भिमह खःसां जितः फताहा साबित यांनादिल।
 जि निर्दोष खः अयनं वय्कःया वाणं मलनीगु घाः यांनाब्यूगु दु।’
 7 हेलायात अःपुक लः त्वंनिमह
 अय्यूब थें जाःमह मेपि सुं मनू दु ला?
 8 व अधर्मी ज्या याइपिलिसें च्वनी,
 अले वं दुष्ट मनूतय्त थः पासा दय्की।
 9 छायाःसा वं थथे धाःगु दु,
 ‘परमेश्वरयात लय्ताय्केत स्वयाः मनूतय्त छुं फाइदा मदु।’
 10 “उकिं हे खँ थूपि मनूत, जिगु खँ न्यनादिसँ,
 परमेश्वरं गुबलें मभिं यांनादी मखु,
 दक्व शक्ति दुमह परमेश्वरं गुबलें मखुगु ज्या यांनादी मखु।
 11 छायाःसा वय्कलं ला मनूयात वयागु ज्या स्वयाः फल बियादी,

- वयागु पहःचहःकथं फल बियादी।
- 12 धात्थें, परमेश्वरं गुबलें मभिं यानादी मखु,
दक्क शक्ति दुम्ह परमेश्वरं न्याय स्यंकादी मखु।
- 13 सुनां वय्कःयात पृथ्वी जिम्मा बिल?
सुनां वय्कःयात फुक्क संसारयागु अधिकार बिल?
- 14 थ्व वय्कःया बिचाः खःसा
अले जीवन बीगु वय्कःया आत्मा व सासः लित यंकादिल धाःसा,
- 15 फुक्क म्वाःपि मनूत छकलं नाश जुइ,
अले मनूत हाकनं चाय् हे लिहांवनी।
- 16 “उकिं अय्यूब, छिके दुग्यां दुसा,
जिगु थ्व खँय् ध्यान बियादिसँ।
- 17 न्याययात मयय्कीम्हयसिनं शासन याये फइ ला?
सु छिं धर्मीम्ह व बल्लाःम्हयसित दोष बियादीगु ला?
- 18 वय्कलं जुजुयात, ‘छ ज्यालगय् मजूम्ह’ धयादी,
अले भारदारतय्त ‘छिपिं दुष्टपिं’ धयादी।
- 19 वय्कलं शासकतय्गु पंलिनादी मखु।
वय्कलं गरीबतय्त स्वयाः धनितय्त अप्वः माया यानादी मखु।
छाय्धाःसा इपिं सकसितं परमेश्वरं दय्कादीगु खः।
- 20 इपिं थत्थें बाचा इलय् सिनावनी।
वय्कलं थी धुंकाः मनूत हाकनं म्वाइ मखु।
मनूतय्गु ल्हाःतं मथीकं बल्लाःपिं मदयावनी।
- 21 “वय्कलं मनूतय्गु पहःचहः स्वयाच्चनादी,
अले इमिगु फुक्क पलाखय् वय्कलं थःगु मिखा ब्वयाच्चनादी।
- 22 अधर्म ज्या याइपिं वय्कःपाखें सुले फइगु खिउँगु,
तसकं खिउँगु थाय् गनं मदु।
- 23 परमेश्वरया न्ह्यःने न्यायया निति वयेत,
मनूयात जाँचय् यानाच्चनेमाःगु मदु।
- 24 वय्कलं न्यनेकने मयासैं शक्ति दुपिन्त नाश यानादी।
इमिगु पलेसा मेपिन्त तयादी।

- 25 छायाधाःसा इमिसं याःगु फूक्क ज्या वय्कलं स्यु।
वय्कलं इमित चान्हय् फातापुइकादी, अले इपिं चुंचुं जुइ।
- 26 इमिगु अपराधया लागि वय्कलं सकसिनं खँक
इमित सज्जय बियादी।
- 27 छायाधाःसा इमिसं वय्कःया आज्ञा पालन यायेगु त्वःतल,
अले वय्कःया गुगु नं लैपुयात वास्ता मयाः।
- 28 इमिसं यानाः गरीबत ख्वःगु सः परमेश्वरयाथाय् थ्यन,
थुकथं मगाःमचाःपि ख्वःगु वय्कलं न्यनादिल।
- 29 तर वय्कः सुम्क च्वनादिल धाःसा सुनां वय्कःयात दोष बी फइ?
वय्कलं थःगु ख्वाः सुचुकादिल धाःसा छु जाति
वा सु मनुखं वा सुनां वय्कःयात खंके फइ?
- 30 उकिं परमेश्वरयात मानय् मयाइम्ह मनु शासक मजुइमा,
अले व प्रजाया नितिं जाः मजुइमा।
- 31 “धाये किं सुं मनुखं परमेश्वरयात थथे धाल,
‘जि दोषी खः, जि आवंलि मभिगु ज्या याये मखु।
- 32 जिं मखंगु खँ छिं जितः स्यनादिसँ!
जिं न्ह्याक्व हे अपराध याःसां तबि आवंलि जिं अपराध याये मखुत।’
- 33 छिं पस्चाय् चायेत इन्कार यानादी धाःसा
छु परमेश्वरं छिगु इच्छा कथं छितः सिरपाः बीमाः ला?
थ्व ला छिं हे क्वःछिमा, जिं मखु,
उकिं छिं छु स्यू जितः धयादिसँ!
- 34 “खँ थूपिं मनूतय्सं अले जिगु खँ न्यनीम्ह
बुद्धि दुम्ह मनुखं थथे धकाः जितः कनी,
- 35 ‘अय्यूबं ला बुद्धि मदुगु खँ ल्हाइ,
अले वं धाःगु खँयागु छुं मतलब दइ मखु।’
- 36 अय्यूबं धाःगु खँया लागि वयात जाँचय् यायेमा,
छायाधाःसा वं दुष्टतय्सं थें खँ ल्हाइगु।
- 37 वं पाप जक मयासें विद्रोह नं याइगु।
वं झीगु दथुइ हेला यानाः ल्हाःपा थाइगु,

परमेश्वरया विरोधय् खँ ल्हाइगु।”

35

एलीह्या स्वक्वःगु भाषण

- 1 एलीहनं धाल,
- 2 “अय्यूब, ‘परमेश्वर छिगु न्ह्यःने जि धर्मीं म्ह खः धकाः छिं धायेगु पाय्छि जू ला?’
- 3 तर छिं वय्कःयात न्यनादी, थुकिं जितः छु फाइदा दइ? अले पाप मयाःसा जितः छु दइ?
- 4 “जिं छितः व छिनापं दुपिं स्वम्ह पासापिन्त लिसः बी।
- 5 च्वय् आकाशय् थस्वयादिसँ अले बिचाः यानादिसँ। छिगु च्वय्यागु सुपाँय्यात स्वयादिसँ।
- 6 छिं पाप यानादीगु जूसा उकिं वय्कःयात गय् यानाः लिच्चः लाकी? छिगु अधर्म न्ह्याक्व हे दुसां तबि उकिं वय्कःयात छु जुइ लय् सा?
- 7 छि धर्मीं खःसा छिं वय्कःयात छु बियादी? अथवा छिगु ल्हातं वय्कःयात छु दइ?
- 8 छिगु मभिंगु ज्यां ला छि थें जाःम्ह सीमानिम्ह मनूयात जक थी। छिगु धार्मिकतां ला मनूया सन्तानयात जक लिच्चः लाकी।
- 9 “अत्याचारया कारणं मनूत चिल्लाय दनाः हाली, अले बल्लाःपिनिगु तागतया विरोधय् ग्वाहालिया निंतिं इनाप याइ।
- 10 तर सुनानं थथे धाइ मखु, ‘जिम्ह सृष्टिकर्ता परमेश्वर गन दु, गुम्हयसिनं चान्हय् नं म्ये बियादी,
- 11 गुम्हयसिनं झीत पृथ्वीयापि पशुतय् स्वयाः अप्वः स्यनादी अले झीत आकाशयापि झंगःपन्छितय्त स्वयाः अप्वः बुद्धि दुपि यानादी?’
- 12 मनूतय्सं ग्वाहालि फ्वनीबलय् वय्कलं लिसः बियादी मखु, दुष्टतय्गु तःधंछुयाः कारणं।
- 13 धात्थें हे परमेश्वरं इमिगु बकंफुस्लु बिन्ति न्यनादी मखु, दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरं उकी ध्यान बियादी मखु।

- 14 अले वय्कलं छिगु बिन्ति छुं न्यनादी धकाः,
जिं वय्कःयात मखं धकाः छिं धयादी धाःसा।
तर छिगु मुद्ग वय्कःया न्ह्यःने दु,
अले छिं वय्कःया लँ स्वयादीमा!
15 छिं धयादी, परमेश्वरया तमं सजौंय बी मखु
अले वय्कलं अपराधय् ध्यान बियामदी।
16 थुकथं अय्यबं बकंफुस्लु खँ ल्हानादी,
ज्ञान मदुगु खँवःत जक मुंकादी।”

36

एलीह्या भाषण

- 1 एलीहनं धया तुं च्वन,
2 “धैर्यं यानादिसँ, पलख जिगु खँ न्यनादिसँ,
जिं परमेश्वरयापाखें मेगु नं छुं धायेमाःगु दु।
3 जिं यक्व खँ स्यु,
जिं थःत सृष्टि याःम्हयसित पायछि धकाः क्यने
4 दुक्क जुयादिसँ, जिगु वचन मखुगु जुइ मखु।
छिनापं ज्ञानय् सिद्ध जूम्ह मनू दु।
5 “परमेश्वर शक्ति दुम्ह खः,
तर वय्कलं सुयातं हेला यानादी मखु
वय्कः तागत व दुग्यालय् शक्ति दुम्ह खः।
6 वय्कलं दुष्टतय् म्वाकातयादी मखु,
तर गरीबतय्गु खःगु न्याय यानादी।
7 वय्कलं धर्मीतपाखें थःगु मिखा चीकादी मखु,
तर वय्कलं इमित जुजुपिनापं तयादी,
अले न्ह्याबलेंया निति इमित थकयादी।
8 तर मनूतय् सिखलं च्यूसां,
अले इमित दुःखकष्टयागु खिपतं च्यूसां,
9 परमेश्वरं इमित इमिगु पाप

व घमण्ड क्यनादी।

- 10 वय्कःया ख्याच्चः इमिगु न्हाय्पनय् थ्वयाच्चनी,
अले इमिगु अधर्मपाखें लिहां वयेत आज्ञा बियादी।
- 11 इमिसं वय्कःया खँ न्यन धाःसा, अले वय्कःया सेवा यात धाःसा
इमिगु जिवंकाछि इमित सुख व शान्ति जुइ।
- 12 तर इमिसं वय्कःया खँ मन्यन धाःसा
इपि तरवारं नाश जुइ,
अले छुं हे ज्ञान मदय्कं सी।
- 13 “परमेश्वरयात मानय् मयाइपिं मनूत तंचायाच्चनी,
परमेश्वरं इमित सजॉय बियादीसां इमिसं ग्वाहालिया निति बिन्ति याइ मखु।
- 14 इपि वेश्या थें जुयाः जुइ,
अले ल्याय्म्हबलय् हे सी।
- 15 तर दुःख सियाच्चंपिन्त वय्कलं दुःखं त्वःतकादी।
इमिगु दुःखय् वय्कः इपिलिसैं न्ववानादी।
- 16 “परमेश्वरं छितः संकटं लिकयाः
छुं नं पंगः मदुगु सुरक्षित थासय् थ्यंकाबी।
छिगु टेबिल साःसाःगु नयेगु नसां जाःगु जुइ।
- 17 तर आः ला छिं दुष्टताया हुनि
थःम्हं फयेमाःगु सजॉय फ्याच्चनादीगु दु।
इन्साफ व न्यायनं छितः ज्वंगु दु।
- 18 होशियार जुयादिसैं! सुनानं छितः धन सम्पत्तिं लोभ मक्यनेमा!
घुसं छितः मखुगु लैय् मय्केमा!
- 19 छु! छिगु सम्पत्ति अथवा छिगु फुक्क बल्लाःगु कुतलं नं,
छितः संकटं बचय् यानाः तये फइ ला?
- 20 मनूतय्त इमिगु छैनं सालायंकेत चा वयेमा धकाः
छिं इच्छा यानादी मते।
- 21 होशियार जुयादिसैं! मभिगु ज्यापाखे लिहां झाये मते!
थुकिं यानाः छन्त संकटपाखें जाँचय् याःगु दु।

- 22 “परमेश्वरया शक्ति ला तसकं तःधं,
वय्कः थें ज्याःम्ह स्यनीम्ह सु दु?
- 23 सुनां वय्कःया निति लैं क्वःछिनादीगु दु,
अथवा ‘छिं ट्रंकूगु दु’ धकाः सुनां वय्कःयात धाःगु दु?
- 24 मनूतय्सं भजन हालाः वय्कःया प्रशंसा याःथें,
छिं नं वय्कःया ज्याया प्रशंसाया म्ये हालेगु ल्वःमंके मते।
- 25 फुक्क मनूतय्सं थुकियात खंगु दु।
मनुखं थुकियात तापाक्कं स्वइ।
- 26 परमेश्वर गुलि तःधं, वय्कः झीगु ज्ञान स्वयाः तापाः।
वय्कःया दैत ल्याः खाये फइ मखु।
- 27 “वय्कलं पृथ्वी लःया बाफयात च्वय् सालादी,
अले सुपाँचं वा वय्कादी।
- 28 सुपाँचं इवार वा वय्की,
मनूतय् च्वय् लः कुतुवइ।
- 29 परमेश्वरं गय् यानाः सुपाँययात थुखे उखे संकादी,
वा गय् यानाः थुखे उखे नैं न्याःगु सः थ्वइ सुं मनुखं थुइके फइ ला? सुनां
फइ मखु!
- 30 स्व, गय् यानाः वय्कलं थःगु थुखे उखे हाबलासा त्वय्कादी
अले समुद्रया तज्जाःगु थाय्यात त्वपुयादी।
- 31 थुकथं वय्कलं जाति जातितय्त शासन यानादी,
अले यक्व नयेगु नसा बियादी।
- 32 वय्कलं हाबलासायात थःगु ल्हातय् कयाः
उकियात निशानाय् कय्केत आज्ञा बियादी।
- 33 नैं न्याःगुलि वाफय् वइगु खबर बी,
अले पशुतय्सं नं वाफय् वइगु सुचं बी।”

37

- 1 “थ्व खँय् नं जिगु नुगः धुकधुक मिनी,
अले थःगु थासं तिन्हइ।
- 2 न्यनादिसँ, परमेश्वरया सःया गर्जन,
व वय्कःया म्हुतुं पिहां वःगु घुनुघुनु मिंगु सःयात न्यनादिसँ,

- 3 वयक्लं आकाशया थुखें उखे
व पृथ्वीया छगू कुन्चानिसें मेगु कुन्चा तक हाबलासा छवयादी।
- 4 अनंलि वयक्ःया गर्जय् जूगु सः ताये दइ,
वयक्ः थःगु तःजिगु सलं थ्वयक् हालादी।
अले वयक्ः थ्वयक् हालादीबलय्
वयक्लं हाबलासायात पनादी मखु।
- 5 परमेश्वरया सः अजू चायापुस्से च्वंक थ्वइ।
वयक्लं ततःधंगु ज्या यानादी, उपिं ज्या झीसं थुइके फइ मखु।
- 6 वयक्लं च्वापुयात धयादी, 'पृथ्वीइ कुतुं हूँ!'
अले आकाशया वायात धयादी, 'तसकं वा वयेमा!'
- 7 वयक्लं दय्कादीपि मनूत सकसिनं वयक्ःया ज्या सीमा धकाः
वयक्लं फुक्क मनूतयगु ज्या दिकादी।
- 8 गुँपशुत थथःगु गुफाय् वनी,
अले थथःगु गुफाय् च्वनी।
- 9 वाफय् थःगु थासं वइ,
कडा फसं चिकु वइ।
- 10 परमेश्वरया सासलं लःयात बरफ दय्की,
अले लःया सतहयात नं धी चिंकाबी।
- 11 वयक्लं सुपाँय्यात सुति क्वबिकादी,
अले थःगु हाबलासां सुपाँय्यात छ्यालब्याल यानादी।
- 12 उपि सुपाँय् परमेश्वरं धयादीकथं चाचाःहिलाजुइ,
वयक्लं बियादीगु आज्ञा पालन यायेत।
- 13 परमेश्वरं मनूतय्त नाश यायेत,
पृथ्वीयात प्याकेत व थःगु सदां दयाच्च्वनीगु दयामाया क्यनेत नं परमेश्वरं वा
वय्कादी।
- 14 “अथयूब, थ्व खँ ध्यान बियाः न्यनादिसँ।
सुम्क च्वनाः परमेश्वरया अजू चायापुगु ज्याया बारे बिचाः यानादिसँ!
- 15 परमेश्वरं गय् यानाः सुपाँय्यात थःगु अधीनय् तयादी
अले गय् यानाः हाबलासा त्वय्कादी छिं स्यू ला?
- 16 सुपाँय्त गय् यानाः आकाशय् यग्गानाच्च्वनी?

- ज्ञानय् सिद्ध जूम्हय्सिगु उपि अजू चायापुगु ज्या छिं स्यू ला?
- 17 दच्छिनयागु क्वाःगु फसं देशया प्यखें सुनसान याःबलय्
थःगु वसःया दुने लुमुकाच्चनीम्ह छिं,
- 18 छु छिं आकाशयात वय्कलं थें न्यंकाः
दय्क्गु धातुया न्हाय्कं थें छाके फु ला?
- 19 “वय्कःयात छु धायेमाःगु खः, व छिं जिमित स्यनादिसँ!
थःगु धापू तयेत जिपिं छुं मस्यूपिं खः।
- 20 जितः न्वाये मास्ति वः धकाः वय्कःयात धायेमाः ला?
इतिमिति कनांच्चंबय् सुं मनुखं न्वाये फइ ला?
- 21 फसं ब्वय्काः सफा याःगु आकाशय् दुगु
ज्वाल्लच्चंगु सूर्ययात
आः सुनानं स्वये फइ मखु।
- 22 उत्तरपाखें लुँ रंग वःगु जः थें परमेश्वर झाइ।
वय्कःया महिमां झीत वय्कःया भय काय्के बी।
- 23 दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरयात झीसं लुइके हे फइ मखु।
वय्कः शक्तिइ, इन्साफय् व ब्याक्क धार्मिकताय् तसकं तःधं।
वय्कलं अत्याचार यानादी मखु।
- 24 उकिं मनूतय्सं वय्कःया भय काइगु।
थःत बुद्धिमान खः धकाः धाइपिन्त वय्कलं वास्ता यानादी मखु।”

38

अय्यूबयात परमप्रभुया लिसः

- 1 अले परमप्रभुं अय्यूबयात ग्वःफय्या दथुं थथे लिसः बियादिल,
- 2 “ज्ञान मदुगु खँ ल्हानाः
जिगु योजनायात स्यकेत स्वःम्ह व सु खः?
- 3 मिजंम्ह थें जनी च्यु,
जिं छन्त न्यने, छं लिसः ब्यु!
- 4 “जिं पृथ्वीयागु जग तयाबलय् छ गन दु?
छंके दुग्यां दुसा जितः धा!

- 5 सुनां थुकिया नाप क्वःछित?
छं ला सी हे माःगु। सुनां थुकी नापय् यायेगु खिपः यख्खात?
- 6 पृथ्वीयात छुकिं त्यवः बियातःगु दु?
थुकिया मू ल्वहं सुनां तल?
- 7 उगु दिया सुथ न्हापांया नगतय्सं मिलय् जुयाः म्ये हाल।
अले स्वर्गदूतत लय्तायाः दनाः तस्सलं हाल।
- 8 “समुद्र पृथ्वीया गर्भ पंम्हुयाः पिहां वःबलय्
सुनां समुद्रयात लुखाया ल्युने बन्द यानाबिल?
- 9 उबलय् जिं उकियात सुपौयया कापतं त्वपुया,
अले तसकं खिउँगुलि उकियात हिना?
- 10 उकिया लुखात व चुकूत खःगु थासय् तया,
जिं उकिया सिमाना क्वःछिनाबलय्,
- 11 जिं धया, ‘थन तक जक छ वये फइ,
थ्व स्वयाः न्ह्यःने मखु। थन हे छंगु तःधंगु लबुत दीमा।’
- 12 “छु छं थःगु जीवनय् गुबलेँ सुथयात आज्ञा बियागु दु ला?
अथवा सुथ न्हापांयात वयागु थाय् क्यनाबियागु दु ला?
- 13 चाया मभिगु ज्या यात अन्त यायेत
छं पृथ्वीया कुन्चाय् तक निभाःयात चकंका बियागु दु ला?
- 14 जः लिक्क वःगु थें पृथ्वी छगू छापया क्वय् चा थें आकार काइ,
उकियात ज्वाल ज्वाल च्वंगु रँग बांलाकातःगु दु।
- 15 गुम्ह दुष्टं इमिगु जःयात सःति,
व उपिपाखें तापानावनी।
- 16 “छ समुद्रया मुहान तक वनागु दु ला?
छ उकिया तज्जाःगु थाय् माः वनागु दु ला?
- 17 छन्त सुनानं गुबलेँ मृत्युलोकया लुखा क्यंगु दु ला?
तसकं खिउँगुया लुखात छं गुबलेँ खंगु दु ला?
- 18 छं पृथ्वी गपाय्धं स्यू ला?
छं थ्व खँ स्यूसा जितः धा!

- 19 “जःया मुहान गन दु?
खिउँगु गन च्वनी?
- 20 छं उपि फुक्कसित उमिगु थासय् यंके फु ला?
उमिगु छँ वनीगु लँ छं स्यू ला?
- 21 धात्थे हे छं थ्व फुक्क खँ स्यूगु जुइफु, छायाःसा छ उबलय् बुइ धुंकूगु खः।
छ गुलि यक्व म्वाये धुंकल!
- 22 “छ च्वापुया धुकुतिइ वनागु दु ला?
अथवा प्वँ मुंकातःगु थाय् छं खनागु दु ला?
- 23 गुकियात जिं आपत जुइबलय्या लागि,
अर्थात युद्ध व लडाईया लागि ल्यंकातयागु दु।
- 24 गुगु लैपुं हाबलासा थुखे उखे न्यनाः पिहां वइ
वा पुर्बयागु फय् पृथ्वीइ प्यखें ब्वय्की?
- 25 तसकं वा वःगुया लागि सुनां नहर म्हुल?
नँ न्यानाः वइगु वाफय्या निंतिं लँ सुनां तयार याःगु दु
- 26 मनू मदुगु जमिनय्
मस्भूमियात प्याकेत,
- 27 झिजांमिजां दंगु ज्या मवंगु जमिनयात लुधकेत,
अले सुख्खा जमिनय् घाँय् बुइकेत सुनां लँ तयार यात?
- 28 छु आकाशं वइगु वाया
सुं अबु दु ला?
सुतिया अबु सु खः?
- 29 च्वापु व सुतिलःया
मां सु खः?
- 30 छायाःसा गुबलें गुबलें लः बरफय् हिली अले त्वहं थें छाइ,
गुबलें तज्जाःगु समुद्र धीचिनी।
- 31 “छं किरकिटी नगु पुचःयात ची फु ला?
वा मृगशिरा नगु पुचःयात छावासुका बी फु ला?
- 32 छं नगु पुचःयात खःगु खःगु इलय् पिकाये फु ला?
अथवा सप्तर्षि नगु व वया पुचःयात उमिगु लैय् यंके फु ला?

- 33 छं आकाशया नियम स्यू ला?
छं पृथ्वीइ आकाशया व नियम नीस्वने फु ला?
- 34 “छं तःसलं हालाः सुपौंययात उजं बी फु ला?
अले थःत खुसिबालं त्वपुये फु ला?
- 35 छं हाबलासायात उमिगु लैपुइ आज्ञा बी फु ला?
उमिसं, ‘जिपि थन दु धकाः धाइ ला?’
- 36 सुनां नुगःयात बुद्धि बिल?
अथवा मनयात दुग्यां बिल?
- 37 सुपौंययात ल्याः खाये फुम्ह सु बुद्धिमान दु?
आकाशय् दुगु लःया धुकूयात प्वंके फुम्ह सु बुद्धिमान दु,
- 38 गबले धू छाइ
अले चाया धी प्यपुनी?
- 39 “छं मिसाम्ह सिंहया निंति शिकार मालाबी फु ला?
अले सिंहतय् पित्याः छं लुधंके फु ला,
- 40 गबले इपिं थःगु गुफाय् हमला यायेत सुलाच्चनी
वा सुलाच्चंगु थासय् पियाच्चनी?
- 41 सँक्वःया मस्त परमेश्वरयात बिन्ति यायां नयेपित्याकाः
थुखे उखे ब्वयाजुइबलय्
उमित सुनां नयेगु नसा बी ला?”

39

- 1 “गुँ दुगुचां गुबलेँ मचा बुइकी धकाः छं स्यू ला?
छं चल्लां मचा बुइकूगु खंगु दु ला?
- 2 इमिसं ग्वःला तक थः मचा प्वाथय् क्वबियाजुइ छं स्यू ला?
इमिसं मचा बुइकीगु ई छं स्यू ला?
- 3 इमिसं पुलि चुयाः मचा बुइकी
अले इमि मचाबू व्यथा फुइ।
- 4 इमि मचा स्वयेजिया वइ अले खुल्ला जंगलय् हुर्के जुइ।

पिने पिहांवनी अले लिहां वइ मखु।

5 “गुँ गधायत सुनां स्वतन्त्र त्वःताबिल?
इमित चिनातःगु खिपः सुनां पयन?

6 वयात जिं छेंया लागि मरुभूमि,
चवनीगु लागि चिया ब्यासि* बियागु दु।

7 वं शहरया हल्लायात घृणा याइ,
वं जइमहयसिगु सः न्यनी मखु।

8 व घाँय नयेत पहाड पहाडय् चाचाःहिलाजुइ।
अन वं वाउँगु घाँय माला जुइ।

9 “जंगली द्रुहं नं छंगु ज्या याइ ला?

व चान्हय् छंगु गलय् चवनेत मानय् जुइ ला?

10 छं वयात खिपतं चिनाः जमिन जोतय् याके फु ला?
वं छंगु लागिं बूँ जोतय् याइ ला?

11 छं वयागु तःधंगु बलया कारणं वयात पत्याः याये फु ला?
छंगु ततःधंगु ज्या वयागु भरय् त्वःते फु ला?

12 खलां छंगु अन्न धुकुतिइ हयेत व लिहां वइ धकाः छं वयात पत्याः याये फु ला?

13 “अस्ट्रिचया पपू लसतां भाराभारा सनी,
तर व सलांत्याः झंगः थें ब्वये फइ मखु।

14 वं थःगु खेंय् फि क्वाकेमा धकाः
बँय् हे त्वःता तइ।

15 तर तुति उपि खेंय् न्हुइ
अथवा गुँपशुं न्हुइ धयागु खँ वं त्वःमंकी।

16 थःगु परिश्रम सितिं वःगु वास्ता मयासें
वं थः मस्तयत थः मस्त हे मखु थें यानाः कडा व्यवहार याइ।

17 छायाःसा जि परमेश्वरं वयात बुद्धि मदुमह यानाबिया
अले जिं वयात दुयां बियागु मदु।

18 वं बिस्वुं वनेत थःगु पपू चकंकीबलय्,

* 39:6 ३९:६ चिया ब्यासि थुकिया अर्थ छुं बुया मवइगु थाय्

वं सल व सल गइम्हयसित हेस्याइ।

- 19 “अथयू, छं सलयात बल बियागु खः ला?
अथवा छं वयात उलि बांलाःगु ककुइ च्वंगु सँ बियागु खः ला?
- 20 वयात छं हे क्वःबुइँचा थें तिन्हुयेगु शक्ति बियागु खः ला?
वं झःझः धाय्क न्हाय् फुइँफुइँ याःगु ग्यानपुस्से च्वं।
- 21 वं थःगु तुति बैय् बस्वाइ अले थःगु बल्य् घमण्ड याइ,
व हतियार घानातःपिं मनूतय्त नापलायेत पिहांवनी।
- 22 व भयया खँय् न्हिली, व ग्याइ मखु,
तरवार खनाः बिस्युं वनी मखु।
- 23 वयागु विरोधय् वाण तयेगु थल ध्यारध्यार सनी
अले अन भाला व तरवार प्वालाप्वाला थी।
- 24 जोशं थुरथुर खाखां व ब्वांय् वनाः न्ह्यज्याइ।
तुरही पुइबल्य् व दी मखु।
- 25 तुरहीया सः तायाः वं न्हाय् फुइँफुइँ याइ।
वं लडाइँया नस्वा, सेनापतिया सः
वं लडाइँया सः तापाक्कं हे सी।
- 26 “छंगु बुद्धिं बाज दच्छिनपाखे थःगु पपू चक्काः
ब्वया वनीगु खः ला?
- 27 गिट्टियात च्वय् च्वय् ब्वयेत
वं थःगु स्वं तज्जाःगु थासय् दय्केत छं आज्ञा बियागु खः ला?
- 28 व ल्वहंया पहाडय् च्वनी।
चान्हय् अन हे च्वनी।
तस्वाःगु ल्वहं वयागु किल्ला खः।
- 29 अनं तातापाक्क स्वयाः
वं थःगु शिकार माली।
- 30 वया मस्तयसं हि त्वनी।
सीम्ह दुथाय् व द हे दइ।”

40

- 1 हाकनं परमप्रभुं अय्यबयात धयादिल,
 2 “दक्व शक्ति दुम्ह परमेश्वरलिसें जवाःसवाः याइम्हय्सिनं वय्कःयात भिके फइ ला?
 परमेश्वरयात दोष ब्यूम्हय्सिनं वय्कःयात लिसः बीमा।”
 3 अले अय्यबं परमप्रभुयात थथे धकाः लिसः बिल,
 4 “जि थें ज्यालगाय् मजूम्हय्सिनं छितः छु लिसः बीगु?
 जिं थःगु ल्हाः थःगु म्हुतुइ तये।
 5 जिं यक्व खँ धाये हे धुन,
 आः जिं धायेमाःगु मेगु छुं मदु।”
 6 अले परमप्रभुं अय्यबयात ग्वःफसं थथे लिसः बियादिल,
 7 “मिजंम्ह थें जैनी च्यु,
 जिं छन्त न्यने, छं लिसः ब्यु!
 8 “छु, छं जिगु न्याययात रइ यायेगु ला?
 थः धमीं ठहरय् जुइत जितः दोष बीगु ला?
 9 छंगु लप्पा परमेश्वरयागु लप्पा थें च्वं ला?
 वय्कःया सः थें छ तसलं हाले फु ला?
 10 अथे खःसा थःत गौरव व प्रतापं बांलाकी,
 अले इज्जत व महिमा पुं।
 11 छंगु दासि वयाच्चंगु तं प्वकि,
 तःधं जूम्ह मनूयात स्वयाः वयात क्वमिलु या।
 12 फुक्क घमण्डी मनूयात स्वयाः इमित क्वय् क्वका।
 इपिं दनाच्चंगु थासय् हे दुष्ट मनूतय्त काच्याक कुचुक यानाब्यु!
 13 इमितनापं जमिनय् थुनाब्यु,
 इमिगु ख्वाः चिहानय् सीम्हयात भुंकीगु कापतं त्वपुया ब्यु!
 14 अले छंगु जव ल्हातं छन्त बचय् याये फइ धकाः
 जिं थम्हं नं स्वीकार याये।
 15 “जिं छनापं हे दय्काम्ह लखय् च्वनीम्ह बहेमोथयात* स्व,

* 40:15 ४०:१५ बहेमोथ तसकं बल्लाःम्ह जन्तु

- गुम्हयसिनं सा द्रुहं नं थें घॉय् नइ।
 16 वयागु जँ गुलि बल्लाः!
 वयागु प्वाःया लाभीइ गुलि शक्ति दु!
 17 वयागु न्हिप्यं देवदास्या सिमा थें छाइ,
 वयागु खम्पाया हिनू तसकं कस्से जुइ।
 18 वयागु क्वँय्त कँय्या नली थें जुइ,
 अले वयागु ल्हाःतुति नँयागु डण्डी थें जुइ।
 19 व परमेश्वरया ज्यात मध्ये मू ज्या खः,
 अयनं वयात सृष्टि याःम्ह थःगु तरवार ज्वनाः वयागु न्ह्यःने वने फु।†
 20 धात्थें पर्वत पर्वतं थःम्हं सय्कूगु वयाथाय् हइ।
 फुक्क गुँपशुत वयागु न्ह्यःने म्हिती।
 21 व पलेस्वांया क्वय् च्वनी।
 व सिमसारय् तिकथिया दथुइ सुलाच्चनी।
 22 पलेस्वानं वयात थःगु किचलय् सुचुका तइ।
 वयागु छचाःखेरं खुसिचाया लहरे पीपल दइ।
 23 बाः वःगु खुसि खनाः व गयाइ मखु।
 यर्दन खुसि वयागु त्वाथय् तक वःसां तबि व सुरक्षित जुयाच्चनी।
 24 सुनानं वं स्वयाच्चंबलय् वयात ज्वने फइ ला?
 सुनानं जालय् कयंकाः वयागु न्हासय् प्वाः खने फइ ला?”

41

- 1 “छं लिव्यातन्यात बल्ल्छीं सालाः लिकाये फु ला?
 अथवा वयागु मेयात खिपतं ची फु ला?
 2 छं वयागु न्हासय् प्वाः खनाः खिपः तये फु ला?
 अथवा वयागु वाकुधीइ बल्ल्छीं प्वाः खने फु ला?
 3 वं छन्त दयाया लागि बिन्ति याइ ला?
 वं छनापं नाइक खँ ल्हाइ ला?
 4 व सदां छिम्ह दास जुयाच्चने धकाः
 छु! वं छलिसें बाचा चिनी ला?

† 40:19 ४०:१९ छुं हस्तलिपिइ वयात सृष्टियाम्हसिनं जक वयात त्याकेफइ।

- 5 झंगःपन्छियात लहिनातः थें छं वयात लहिनातये फु ला?
छं वयात थः मिसामस्तयगु निति खिपतं चिनातये फु ला?
- 6 छु! व्यापारीतयसं वयागु निति भाः याइ ला?
वा इमिसं वयात बन्जाःतयगु दथुइ इनाबी ला?
- 7 छं वयागु छेंगुलिइ भालां सुइगु ला,
अथवा वयागु छयंयात न्या लाइगु भालां सुइ फु ला?
- 8 छं थःगु ल्हाः वयागु विरोधय ल्हन धाःसा
वलिसें जूग लडाइँ लुमंकाः व ज्या हाकनं याइ मखु।
- 9 वयात अधीनय हयेगु आशा ज्यालगय मजू।
वयात खनेवं नुगः क्वतुनी।
- 10 वयात हायकेगु सुयाकें साहस मदुगुलि जिगु न्ह्यःने दने फुम्ह सु दइ?
अथे खःसा जिगु न्ह्यःने दने फुम्ह सु दु?
- 11 सुनां जितः ब्यूगु दु धकाः जिं वयात लित बीत?
स्वर्ग क्वय्यागु सकतां जिगु हे खः।
- 12 “न जि वयागु ल्हाःतुतिया बारे सुम्क च्वने,
न वयागु बल व बांलाःगु स्पया बारे।
- 13 सुनां वयागु पिनेयागु वसः त्वके फु?
सु लगाम ज्वनाः लिक्क वने फइ?
- 14 सुनां वयागु म्हुतया लुखा चायकेगु साहस याइ?
छाय्धाःसा वयागु वायागु इवः ग्यानपुस्से च्वं।
- 15 वयागु जेन्हुफा ढालतयगु इवः थें च्वं।
उपिं ढालत छाप तयातःगु थें प्यपुंकाः स्वाकातःगु दु।
- 16 थुपिं ढाल छगूनापं मेगु यक्व लिक्क दु,
फय् नं उकिया दथुं वने फइ मखु।
- 17 थुपिं ढाल छगूनापं मेगु बल्लाक स्वानाच्चंगु दु।
थुपिं ढाल छगूनापं मेगु प्यपुनाच्चंगु दु, अले अलग याये फइ मखु।
- 18 वं हाच्छिउँ याइबलय जः प्वालाक्क च्याइ,
वयागु मिखा सूर्ययागु सुथया जः थें च्वं।
- 19 वयागु म्हुतं मिप्वाः
व मित्याः पिहां वइ।

- 20 मिया घःने दासि वयाच्चंगु कराही तः थें
वयागु न्हायया प्वालं कुँ पिहां वइ।
- 21 वयागु सासलं झन ह्यंग्वाःयात च्याकाबी।
वयागु म्हुतुं मियागु त्याः पिहां वइ।
- 22 वयागु गःपतय् वयागु बल दु।
आपत वयागु न्ह्यःने न्ह्यःने वनी।
- 23 वयागु ला कस्सीक स्वानाच्चंगु दु,
उपि बल्लाः अले इकिधिकि सनी मखु।
- 24 वयागु छाति ल्वहं थें छाः।
घःल्वहंयागु क्वय्यागु पाता थें व छाः।
- 25 व दनीबलय् बहादुर मनूत नं ग्याइ।
वं दाये न्ह्यः हे इपि लिचिली।
- 26 तरवार वा भाला, चुपि वा नैयागु कथिं वयात सुल धाःसां
उकियागु छुं असर जुइ मखु।
- 27 वं नैयात छ्वालि थें तायकी।
कँय् वयागु निति ध्वग्गिगु सिं थें जुइ।
- 28 वाणं वयात बिसिके छवये फइ मखु।
कप्तानं कयकूगु ल्वहं वयागु लागि छवस थें जुइ।
- 29 सिंग्वः वयागु निति सु छपु थें जक जुइ।
भालां कयकीबलय् व न्हिलाबी।
- 30 वयागु प्वाथय् च्वामुगु चिज दु थें च्वं।
व न्यासि वनीबलय् ध्याचःयात वा दायेगु पातां थें थुखे उखे संकी।
- 31 वं तज्जाःगु समुद्रयात कराहीया लः थें दायेकी।
वं समुद्रयात मलमया थल थें यानाबी।
- 32 वं लखय् थःगु ल्युने ज्वाल्लच्चंगु चिं त्वःती।
समुद्रया सँ तुयुसे च्वंगु थें च्वनी।
- 33 पृथ्वीइ व थें मग्याःम्ह
जीव सुं नं मदु।
- 34 वं मेपि फुक्क जिराहातयत् क्वह्यंका स्वइ।
व फुक्क घमण्डीतय् जुजु खः।”

42

अय्यूब पस्ताय् चाःगु

- 1 अले अय्यूबं थथे धकाः परमप्रभुयात लिसः बिल,
- 2 “छिं न्ह्यागुं नं यानादी फु धकाः जिं स्यू।
सुनानं छिगु योजनायात स्यंके फइ मखु।
- 3 छिं न्यनादिल, ‘ज्ञान मदयकं जिगु योजनायात पने फुम्ह सु दु?’
धात्थें जिं ला थःम्हं हे मस्यूगु ततःधंगु ज्यायागु बारे खँ ल्हानागु दु,
गुगु खँ जिं थुइके मफु अले जिगु लागि अजू चायापुस्से च्वं।
- 4 “छिं धयादिल, ‘आः ध्यान बियाः न्यँ।
जि छलिसें न्ववाये, जिं छंके न्यने,
छं जितः लिसः बी’।
- 5 जिगु न्हाय्पनं छिगु बारे न्हापा हे न्यने धुंकूगु खः,
तर आः ला जिं छितः थःगु हे मिखां खंगु दु।
- 6 उकिं जिं थःत क्वह्यंकाः स्वया,
अले धू व नउलय् च्वनाः पस्ताय् चाये।”

लिखँ

7 परमप्रभु अय्यूबलिसें न्ववाये धुंकाः वय्कलं एलीपज तेमानीयात धयादिल,
“छ व छिमि निम्ह पासापिं खनाः जि तम्ब्यागु दु, छायाःसा जिम्ह दास अय्यूबं
थें छिमिसं जिगु बारे खःगु खँ मधाः।

8 उकिं आः न्हय्म्ह द्रुहं व न्हय्म्ह भ्याःचा ज्वनाः जिम्ह दास अय्यूबयाथाय्
हुँ। अले छिमिसं थःगु निति होमबलि छा। जिम्ह दास अय्यूबं छिमिगु निति प्रार्थना
याइ। जिं वयागु प्रार्थना न्यने, अले जिं छिमिगु मूर्खताकथं छिमित व्यवहार याये
मखु। छायाःसा जिम्ह दास अय्यूबं थें जिगु बारे धायेमाःगु खँ छिमिसं मधाः।”

9 अले एलीपज, बिल्दद व सोपरं परमप्रभुं इमित या धकाः धयादी थें हे यात,
अले थः पासापिनिगु निति अय्यूबं प्रार्थना यानाब्यूबलय् परमप्रभुं अय्यूबयागु प्रार्थना
स्वीकार यानादिल।

10 थुकथं अय्यूबं थः पासापिनिगु निति प्रार्थना याये धुंकाः परमप्रभुं अय्यूबयागु
दुःख चीकादिल। अय्यूबयाके न्हापा गुलि धन-सम्पत्ति दुगु खः उकिया निदुगं
परमप्रभुं वयात बियादिल।

11 अनंलि अय्यूबया फुक्क दाजुकिजा, तताकेहें व वया न्हापायापि म्हस्यूपि मनूत वयाः वलिसें वयागु छैय् भवय् नल। अले परमप्रभुं वयाके हयादीगु फुक्क विपत्तिया निंति इमिसं वलिसें बिलाप यात, अले वयात सान्त्वना बिल। अले सकसिनं वयात धिबा व लुंयागु अंगू बिल।

12 अले परमप्रभुं अय्यूबयागु जीवनया लिपांगु ईयात न्हापायागु ई स्वयाः यक्व सुवाः बियादिल। वयाके झिप्यद्रुःम्ह फै-च्वलय, खुद्रुःम्ह ऊँट, द्रुःछिज्वः द्रुहं व द्रुःछिम्ह गधा दत।

13 वया न्हयम्ह काय् व स्वम्ह म्हाय् दत।

14 वं तःधिकःम्ह म्हाय्या नां यमीमा, माइलीम्ह म्हाय्या नां कसीआ व चिधिकःम्ह म्हाय्या नां केरेन-हप्पूक तल।

15 सारा देशय् अय्यूबया म्हाय्यपि थें बांलाःपि सुं नं मदु, अले इमि अबुं इमित इमि दाजुकिजापिन्त ति हे पुख्यौली सम्पत्ति बिल।

16 अनंलि अय्यूब मेगु सच्छि व पिइदँ म्वात, अले वं थः छय्, छुइ व उइ तक खन।

17 थुकथं व यक्व बुरा जुइ धुंकाः सित। व ताःई तक म्वात।

Newar
Newar: Newar (Bible)

copyright © 2024 Nepal Bible Society and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Newar

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 16 May 2025 from source files
dated 17 May 2025

838cc630-4ccf-5055-be45-10a98a141cc7